

REDACTIA

Arad, Deak Foron-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 20 ocr.
pe 1/2 an . . . . . 10 .
pe 1/4 an . . . . . 5 .
pe 1 lună . . . . . 2 .

Nr-ii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înșoacă.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Foron-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancațe nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Anul VI.

Număr de Duminecă

Nr. 23

Vasilie Mangra ales episcop al Aradului.

Arad, 12 Iunie n.

Vasilie Mangra, vicarul episcopesc și președintele Consistoriului gr. or. rom. din Oradea-Mare a fost ales episcop al Eparchiei Aradului, cu 30 voturi din 57 voturi date. Precaviosul arhiepiscop Augustin Hamsea a întrunit 26 voturi, iar protosințelul Ioan I. Papp un vot.

Nici nu încercăm să descriem entuziasmul în mijlocul căruia I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu a proclamat această alegere. În jurul alesului erau doar prietenii vechi, fruntași ai Diecesei, cari mai bine de un pătrar de veac au închinat toată osteneala lor binelui obștesc, ridicării și întăririi sfintei noastre biserici. Și marea biserică episcopescă era înșesată indeosebi de fostii elevi ai alesului, azi toți propovăduitori ai învățăturilor evanghelice.

A trebuit ca I. P. S. Sa și deputații sinodali să roage mulțimea din biserică a înceta cu manifestațiunile, cari de altfel iute s'au comunicat și miilor de oameni din fața bisericii.

De bucurie, prietenii se îmbrățișau și nimeni nu vroia să plece până ce nu-i strânge ori nu-i sărută mâna lui Vasilie Mangra, acestui preot „cu frumos cap de Christos”, cum au zis însuși hărtiorii „sēt, cet dela „Budapesti Napló”...

Care-i însemnătatea acestor alegeri, iarăși nu trebuie să o spunem, căci o știu toți căți au urmărit afacerile din Diecesă Aradului. O știu mai ales cei cari au urmărit frământările din fot, și-lința fără seamăn ce și-au dat unii nechemăți pentru ca alegerea să se întemple nu după voința Sinodului, ci după al lor plac.

Cinste și mrire se cuvine deputaților din Sinod că nu s'au lăsat nici ademeniți — și știm că au fost ademeniri cum nu s'au mai întemplat de când avem autonomie bisericească — nici înfricărilor, cari earăși pe oameni slabi i-ar fi abătut dela calea cea dreaptă nu s'au lăsat jertfe, ci dat-au votul pentru doritul poporului.

Cât privește acum pe alesul Vasilie Mangra, nu nouă ni-se cuvine să-l laudăm: îl laudă faptele lui, cunoscute nu numai de toți Românii, ci de țeara întreagă, căci viața lui Vasilie Mangra a fost pururea o carte deschisă, n'a umbat cu tergiversări, ci drept a mers înainte și bărbat a rămas în toate împrejurările vieții sale.

Nu ne rămâne decât să-i dorim viață lungă, ca după ce va fi primit înalta aprobare a M. Sale, a preabunului nostru rege, să ta în mână toiagul de bun păstor și să întărească biserică și patriei prelat ales să-i fie, ca și în cartea neamului românesc și în istoria țării loc să i-se facă după virtuțile și vrednicile ce i-a hărăzit bunul Dumnezeu.

Vasilie Mangra trăiască mulți fericiți ani!

Alegerea de episcop al Aradului.

Sunt două zile de când Aradul e teatrul unor mișcări ce nu s'au mai văzute în viața bisericească română. Deputații, chemați să aleagă episcop, unii au sosit încă de Marți în Arad. Astfel venerabilul septegenar D. Negrean și P. Pap din Beiuș, V. Tomici din Țela, M. Veliciu dela Chișineu. Aceștia au venit deci d'odată cu I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu.

Mercuri după amiază a sosit P. Cuviosul vicar V. Mangra însoțit de deputații Dr. G. Cosma, Dr. G. Roxin și T. Păcală.

Pe Mercuri au fost toți aici. A venit chiar și octogenarul V. Babeș, condus de un d. medic. Seara aderenții celor doi candidați au ținut conferențe și după gruparea deputaților aproape cu siguranță se putea afirma că cei mai mulți țin cu Mangra.

Au sosit d'asemeni oaspeți mulți, în cât nu mai era loc pela oteluri. Dela Budapesta a venit distinsul publicist Solymossy Elek; dela Sibiu confratele Păcășianu („Telegraful”); din Orăștie Aurel P. Barcianu, Dr. Aurel Vlad; din Lugoj Dr. O. Proștean. Preoți și învățători din toate părțile Diecesei, între ei entusiastul C. Rosa din Leuceștii sosise cel dintâiu.

Mercuri seara s'a ținut în biserică priveghiere care a început la orele 7 și a ținut până la orele 8 1/2. Biserica era plină și a fost de față atât I. P. S. Sa Mitropolitul cât și venerabilul protopop I. Papiu și I. Droc, precum și secretarul mitropolitan Leontin Simonescu și referentul Dr. E. Cristea, însoțitorii I. P. S. Sale.

După biserică cele două tabere s'au strins una la „Crucea Albă” ear cealaltă la „Vas”. Dincolo tonul îl ducea magnatul Gal, dincoace erau mangriștii. Și au fost cari n'au durmit ci au umblat — „să capaceze”... Voicu Hamsea și Putici erau tare palizi Joul dimineța și-i vedeai înverținduse pe unde numai erau două-trei protopopi împreună. D-nii protopopi din Bihor mai ales erau ținta de atenție.

Ziua alegerii.

Pela 8 1/2 biserică era plină. Teologii au susținut ordinea internă, ca niște discipulați militari. Laudă lor!

La 9 sosește I. P. S. Sa Mitropolitul. În ușa bisericii este întâmpinit de d-nii V. Mangra, Aug. Hamsea, I. I. Pap, T. Pacală, G. Sârb, V. Beleş, C. Gurban, apoi protodiaconul Dr. I. Suci și diaconul Mihulin. Când I. P. S. Sa calcă pragul și tot timpul până i-se pune mantia, teologii cântă.

După ce I. P. S. Sa își face intrarea în altar și binecuvintează, începe serviciul divin și apoi chemarea sfântului duh.

Așa după orele 11 se termină slujba bisericească. I. P. S. Sa a ținut

la sărșit și o predică, vorbind despre dragostea creștinească și spunând că de când s'a dus din Arad, gândul tot la noi i-a fost: cum să ne fericească și să ne întărească!

I. P. S. Sa și protopopul Gurban impart apoi anafora.

Actul alegerii.

La orele 11 1/2 I. P. S. Sa Mitropolitul deschide Sinodul Electoral prin vorbire pe care o citește:

Venerabile Sinod eparchial!

Prea onoraților domni deputați!

După-ce prea bunul Dumnezeu, în sfaturile sale cele necuprinse de mintea noastră, a binevoit a chema la sine, pe venerabilul episcop al acestei eparchii Iosif Goldiș și a pune eparchia la o nouă cercare: ne-am întrunit astăzi, în acest sinod electoral d-lor deputați, ca să îndeplinim vedușitul scaun episcopesc printr'o nouă alegere de episcop.

Știna și reverința noastră, precum și a clerului și a poporului nostru, cătră memoria bine-cuvântată a fericitului răposat, mă îndeamnă să Vă rog d-lor deputați, ca și la aceasta ocaziune să dăm expresiune a dorirei noastre condolențe, prin ridicarea de pe scaune zicând: „Dumnezeu să-l odichnească”.

După acestea trecând la celelalte, și considerând d-lor deputați că biserică noastră națională ne este cea mai prețioasă moștenire părintească, înși prin care trăim, cum și ea chiar în aceste timpuri este greu cercată de multe curente periculoase: Veți înțelege cât de mare este chemarea D-Voastră, pentru alegerea capului acestei diecese, precum și cât de grea Vă este și răspunderea înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

De aceea și eu îndemnat de datorința chemării mele, nu numai Vă sfătuiesc părintește, dar Vă și rog, ca la acest act de atâtă însemnătate, să puneți la o parte orice alte considerațiuni, și într'un gând și într'o simțire, se alegeți pe cel mai demn, de înalta chemare arhierescă, care să întimpine și consensul. Prea sfântului sinod episcopesc, precum și al Maiestății Sale prea grațiosului nostru monarch, pre care, ca pe un prea bun părinte al tuturor popoarelor sale Dumnezeu să-l conserve încă mulți ani fericiți.

Pentru a ajunge la o stare de alegere fericită, este neapărat de lipsă d-lor deputați, să ne inspirăm de duhul dragostei și al bune înțelegeri, iubind unii pe alții, precum zice și S. Apostol: „Cel-ce iubește pe altul, legea împlinește”, pentru-că așa să se depărteze dela noi, tot ce ne-ar împerechii și ar zădărnici bunele noastre intențiuni, având pururia înaintea ochilor zisa sfintei scripturi, că „toată casa sau cetatea ce se împerechiază între sine nu va sta”, precum și sentința străbună: „Concordia resparvae crescat discordiae autem maximae dilabuntur”.

Să nu uităm d-lor că desconsiderând acestea, chiar la un act atât de momentos, ca și care ne stă înainte, am lucra direc-

contra spiritului bisericii, care este dragostea evanghelică, și ne-am compromite greu înaintea publicului, care așteaptă cu mare interes, rezultatul lucrării noastre. Ba ne-am compromite și frumoasele noastre instituțiuni bisericești, câștigate cu multe greutăți și sacrificii de fericiții noștri înaintași.

Am atins acestea nu numai pentru-ca să arăt însemnătatea cea mare a actului electoral, dar și pentru-ca să condamn aici, în fața reprezentanței diecesei, pornirea pasiunilor manifestate la alegerea de episcop în 1899, prin purtări condamnabile, din partea unor nechemăți, pornire prin cari se intenționa a determina prealabil ei înși direcțiunea votului în sinod, ear ulterior a-și aroga cenzura asupra membrilor acestei mature corporațiuni prin insultarea unor bărbați devotați și bine meritați, pentru binele bisericii și al neamului nostru.

Silit sunt a resuscita acele triste reminiscențe, pentru-că cu multă durere a trebuit să experiez de nou, că acel fatal curent pornit atunci, se pare a se mai susține și acum. Ceea-ce ar avea de urmare desconsiderarea autorității ierarhice și slăbirea legăturilor spirituale și a disciplinei.

Prin amintirea acestora, voesc d-lor deputați, a Vă oferi ocaziunea, de sigur dorită și de D-Voastră, spre a Vă ridica și D-Voastră vocea împreună cu mine, pentru delăturarea preocupățiunilor și stîrpierea pasiunilor promițătoare și păgubitoare, și pentru readucerea la predominare a prudenței, a moderațiunii, a tactului bun și a respectului față de autoritatea ierarhică, unicele paladii, cari pe bazele credinței carității ale și ale speranței, între împrejurări grele și tot mai grele, ne pot feri de pericol, și pot salva existența constituțiunii noastre bisericești.

Promițând acestea și renouind rugăciunea mea cătră Dumnezeu, să ne trimită duhul înțelepciunii și al înțelegerii, ca în pace și în dragostea frățească, să îndeplinim mărețul act, pentru care ne-am întrunit, spre mărirea lui Dumnezeu și saluta bisericii, dechiar sesiunea sinodului eparchial extra ordinar electoral deschisă.

Nu ne oprim asupra vorbirii, pentru-că ar trebui să polemizăm, ear noi așa ne-am propus, că nu ne certăm nici cu cei cari, cum zice Românul, caută cearta cu luminarea.

Ear că așa și facem, ear nu numai gândim, probă a dat Dr. N. Oncu, prin discursul d-sale, pe care îl reproducem în următoarele:

Înalt Preasfințite Domnule Archiepiscop și Mitropolit!

Venerabile Sinod!

Mai înainte de toate mulțumim Înalt Preasfințitului Sale pentru grația și ostenețile, ce și-a dat la adâncile Sale bătrânețe, venind să conducă în persoană acest Sinod electoral.

Mulțumim totodată I. P. S. Sale pentru alocuțiunea și cuvintele acele părintești și înțelepte, cu cari a deschis ședința Sinodului.

De-odată însă cu manifestarea sentimentelor noastre de venerațiune și recuno-

știință către înalta persoană a P. S. Sale Arhiepiscopului și Metropolitului nostru, reprezentantul bisericii noastre naționale, și în frul alocuțiunii Sale, ținem să o accentuăm și din partea noastră, că în aceste solemne momente cu toți cunoaștem și simțim importanța misiunii și greutatea sarcinii: marea răspundere, ce o avem înaintea lui Dumnezeu și a diecesei noastre, când pașim la urnă să săvârșim actul memorabil și mareț al alegerii de Episcop, care să fie reprezentantul lui Dumnezeu pe pământ și părintele, Păstorul înțelept și bun al turmei sale.

Sorțile alegerii sunt în mâinile lui Dumnezeu, către care ne îndreptăm privirile noastre, și îl rugăm, să trimită asupra noastră pe duhul seu cel sfânt să ne lumineze și să ne ajute.

Dar' ori-care va fi voia și hotărârea Domnului ceresc în sfaturile Sale nescurtate și nemărginite, făgăduim și jurăm, că ne vom închina și vom respecta cu toți voia și judecata sa sfântă.

Când facem această declarațiune și manifestațiune de credință, nu putem să ascundem un dor ferbinte și sacru, ce arde în inimile noastre: credința și crezul nostru.

Această credință, acest crezu este: Pace și Bunăvoire.

Să dea domnul Sfânt, ca prin votul și alegerea noastră să vedem realizată această credință a sufletelor noastre: crezul nostru.

Să vedem odată împreună și întruniți într'un gând și într'un suflet pe toți fiii buni ai Eparchiei noastre, în frunte cu Episcopul, lucrând în perfectă armonie, lăpădând dela sine toate deșertăciunile și slăbiciunile lumești, punând la o parte toate interesele meschine și toate preocupările sau considerațiunile personale, inspirați și însuflețiți numai de binele obșteșc și de interesele eminente și vitale ale bisericii noastre, jertfând totul pentru binele și progresele morale, culturale și materiale ale Eparchiei și credincioșilor noștri, fără ură, fără patimă, ci mai vârtos plini de dragostea evanghelică, și de adevărata dragoste frățească și creștinească, și în toate faptele lor conduși fiind de frica lui Dumnezeu, și călăuziți de legile și poruncile sfintei noastre Maice-biserice, respectând, apărând și ocrotind cu sfințenie așezămintele bisericești și toate drepturile autonome ale clerului și poporului nostru din Eparchie, restabilind, susținând și cultivând pacea, sentimentul de dragoste dintre frați, iubirea și armonia atât de mult dorită între frații de aceeași credință, ținând întru toate ordinea morală și buna rânduială, și în pace și dragoste implinind în toate și în totdeauna voia Tatălui ceresc: spre mărirea lui Dumnezeu și binele obșteșc al Bisericii noastre.

Aceasta este credința și crezul nostru.

Așa o voim, și în numele Bisericii și al Diecesei noastre veduvite, aceasta o cerem noi dela Alesul și fiitorul nostru Episcop.

Așa să ne ajute Dumnezeu, și așa să-l ajute fiitorului Episcop!

Încă o dată mulțumim I. P. S. Sale, și rugându-l să ne spriginească în lucrarea și realizarea acestei credințe și acestui crezu al nostru, propun ca alocuțiunea I. P. S. Sale să treacă la protocol, și încheiu urând I. P. S. Sale mulți ani fericiți!

Să trăiască!

Și acum mă întorc către Sfântul Altar, și cu devoțiune mă rog:

Tu Doamne! care cunoști inimile tuturor, să biruești întru judecățile Tale. Amin!

Lungii amări au acoperit cuvântarea d-lui Dr. Oncu.

Se constituie apoi biroul, rămânând tot cel din Sinodul ordinar, adică prim-notar R. Ciorogariu, notari din cler G. Sêrb și I. Giorgia, dintre mireni Dr. Al. Marta, Dr. G. Popa și Dr. C. Ardeleanu.

M. Velicu propune ca bărbați de încredere pe d-nii Dr. I. Gal și Dr. N. Oncu. Se primește.

Notarul I. Giorgia citește apelul nominal. Se constată că afară de N. Mladin, protopretor, încolo nu lipsește un singur deputat.

I. P. S. Sa Mitropolitul atrage atenția Sinodului asupra chipului de a vota. Este de părere că ar putea să voteze și candidații, deoarece Statutul Organic așa glăsuiește: cine-l de față nu poate să nu voteze.

V. Mangra arată că în trecut, cel puțin, nu au votat și candidații, ci ei s'au retras înainte de a începe votarea. Majoritatea absolută se și socotește după voturile date. Cere a se citi în privința asta dispozițiunile Statutului Organic.

Protopopul G. Sêrb, notar, citește articolele referitoare la alegerea de episcop.

D-nii V. Mangra și Aug. Hamsea se retrag în altar ear dl protosincol I. I. Pap după ce spune că e cel mai vechiu în serviciul bisericesc, că a adus și aduce serviciul bisericești, deci ar putea să reflecteze și el la voturile Sinodului; vede însă că s'au făcut deja grupări după dorința celorlalți doi candidați (se aud protestări); nu reflectează deci la voturile Sinodului și lasă (?) curs liber lucrurilor.

La 12¹/₄ începe votarea în mijlocul unei emoțiuni de nedescris.

În rînd alfabetic deputații depun ședula în urnă.

După-ce au votat toți, presidentul alegerii și cei doi bărbați de încredere: Dr. Iosif Gall și Dr. N. Oncu numără ședulele și se constată că sunt bine date 57.

I. P. S. Sa Mitropolitul citește apoi numele de pe ședule.

Etată ordinea în care au fost citite ședulele, (punem inițialele celor doi candidați):

Hamsea 4 după olaltă, Mangra 3 după olaltă; apoi H., M., H., M., H. 2, M. 2, H., M., H., M. 2, H., M. 3, H. 3, M. 2, H. 6, M. 2, H. 2, M. 2, H. 2, M. 2, H., M. 5, H., M. 3, I. I. Papp 1, M.

Când s'a citit a 29 ședulă cu numele Mangra, o explozie de aclamări acoperi cuvântul Mitropolitului.

Vreme de mai multe minute suna biserica; se deschise ușa mare și aclamațiunile se comunicară și afară.

Restabilindu-se liniștea, I. P. S. Sa mai citi o ședulă cu numele Mangra. Îsbucniră din nou aceleași manifestațiuni de dragoste.

Pe temeiul acestei votări I. P. S. Sa proclamă al's episcop al Aradului pe Vasile Mangra.

Dr. G. Popa (cărui de altfel i-s'au făcut ovațiuni când a fost chemat la votare, pentru că d-sa a trebuit să-și dea demisia din solgăbirăiat înainte de a vota pe Mangra) propune a se exmite o comisie din Dr. N. Oncu, Dr. Ispravnic și Dr. Trăilescu care să invite pe ales în fața I. P. S. Sale și a Sinodului.

Presintarea nou alesului fu împinată cu ovațiuni nu se poate mai calde.

După-ce I. P. S. Sa li face cunoscut rezultatul alegerii, V. Mangra ținu următoarea vorbire:

„Inalt Prea Sfințite!

„Venerabil Sinod!

„Când primesc cu recunoștință votul Sinodului, etată dau și eu un vot în fața sfântului altar, că urmând și prea înalta aprobare, și încredințându-mi-se păstoria de Dumnezeu binecuvântatei diecese a Aradului, toată puterea mea voi folosi-o pentru pacea și bunăstarea eparchiei și credincioșilor, pentru înălțarea sfintei noastre biserici.

„Cum biserica trăiește în stat, cu o deosebită rîvnă voi căuta să cum-penesc lucrurile așa fel, în cât între stat și biserică să domnească cea mai deplină înțelegere. Respectul legilor, credința către înaltul tron, sinceritatea către sfințiciul tronul, cultivarea unui patriotizm cald care să înalte sufletele și astfel să întărească patria, cultivarea bunelor raporturi cu toate confesiunile din patrie, etată idealul ce mă va călăuzi în activitatea mea. Și nu prin cuvinte, ci prin fapte voi căuta să dovedesc cât imi este de scump acest ideal și cât de mult doresc să contribuie la întărirea bisericii noastre, mai presus de toate prin pacea și frăția dintre noi toți, chemați ca împreună să muncim în același ogor.

„Mulțumesc cu fiască iubire pentru oboseala ce n'ați pregetat a o depune, ca singur să conduceți acest act important al vieții noastre bisericești. Vă asigur de sus-punere, și dorința ce am să lucrez ascultând sfatul arhierilor noștri încercați.

„Mulțumesc cu recunoștință domnilor deputați, pentru distincțiunea, de care m'au făcut părtaş și făgăduesc tuturor, serbătorește aici înaintea altarului, că numai binele bisericești și al patriei vor fi călăuză vieții mele.

Vorbirea a fost primită cu lungi aclamațiuni.

I. P. S. Sa Mitropolitul mulțumeste deputaților pentru munca depusă întru a duce la bun sfârșit acest mare act. Împărtășește binecuvântări arhiericești și încheie sinodul electoral în mijlocul celor mai mari ovațiuni.

Aceste manifestațiuni s'au reînnoit apoi indeosebi când noul-alesul a părăsit catedrala, însoțit de numeroși amici.

Ordinea n'a fost tulburată pe nici un moment. Din partea poliției susțineau rînduiala căpitanul Geén Nándor, vice-căpitanul Berecz Ferencz și locotenentul Kovács Antal.

Felicitări.

Ca fulgerul a mers vestea, în toate părțile, despre alegerea de episcop a vicarului V. Mangra, așa că până Joul la orele 4, nou-alesul a și primit următoarele telegrame de felicitare:

Oradia-Mare. Sincere felicitări dela Familia Fașie.

Șiria. Frate Vasile! Plînge în mine bucuria și Dumnezeu a fost cu noi. Îți gratulez! Să trăiești.
Dr. Iacob Hotărân.

Oradia-Mare. Rugăm pe Dumnezeu să ajute ca să puteți conduce diecesa ca episcop mulți ani fericiți.
Papp, actuar, Bodea, par, Romul Mangra.

Oradia-Mare. Ne bucurăm mult de rezultat și vă dorim mulți ani fericiți.
Valeria Lazar, Steer, Munteanu, Crișan, Teodor Lazar, Mangra.

Nagylak. Îți dorim mulți ani de păstorie fericită.
Lugoșan.

St. Miclăușul-Mare. Omagii și venerațiune alesului Episcop.
Popovici și Stana, parochi și învățătorii Vuia, Minișan și Lipovan.

Vaskoh. La mulți fericiți ani, stăpâne.
Sala, Coroi, Popovici, Ferengi, Drăgan.

Oradia-Mare. Primiți sincerile mele felicitări.
Iosif Diamandi.

Beiuș. Gratulez. Mulți ani!
Elis Frenț.

Beiuș. La alegerea Ilustrității Voastre de Episcop primiți felicitările mele călduroase.
Diamandi, profesor.

Nagylak. Tare ne-am bucurat auzind că ești ales episcop. Te-am dorit cu toți, și noi!
Familia Mărginean.

Pecica. La triumful sinodului eparchieal, de azi inimile noastre săltaază de bucurie. Dorim noul nostru păstor mulți ani.
Credincioșii din Pecica:

Ioan Ardelean, învățător pensionat, Roja, Moldovan, Hedeșan, învățător; Ardelean, teolog, Bodrogian, tutor orf., Filimon, jude, Orga, Salca, Zidov, Cadar, Pușcaș, Ciorgar, Miloși, Ponta, Șiclovan, George Șiclovan, economi.

Alba-Iulia. Permiteți-mi a vă adresa cele mai sincere felicitări.
Aureliu Sterca Șuluțiu.

Oravița. Felicitările noastre entusiaste ilustrității sale episcopului Vasile Mangra. Să trăiască alegătorii!
Dr. Nedelcu, I. Perian, G. Jianu, V. Mărgineanu, Dr. Voda.

Beiuș. Iubitalui și alesului poporului nostru, mulți ani!
Crișan, măestru.

Beiuș. Idealului tinerimei și regenerătorului vieții diecesei Aradului, mulți ani!
Mihulin, candidat de profesor.

Nagylak. Înbucurătoarea veste că ați întrunit majoritatea voturilor ne-a umplut inimile de bucurie și vă dorim rodnică păstorie. La mulți fericiți ani.
Membrii direcțiunii inst. „Nădlăcana”.

Au mai sosit până ieri la 7 oare telegrame de felicitare dela deputatul dietal Telegdy József, dela consilierul regesc și profesorul Dr. Konrád Márk și familia, dela familia Cseresnyés și Sas Ede, din Oradia-Mare.

Aseară însă Ilustritatea Sa dl V. Mangra a plecat din Arad și astfel despre telegramele ce li vor mai fi sosit încă, n'avem cunoștință.

Pretorul din Arad a demisionat.

Sub titlul acesta un ziar maghiar din loc serie următoarele:

Încă nici nu s'a sfârșit de-a binele alegerea de episcop și o interesantă picanterie s'a nemerit pentru publicul ce se interesează de alegere.

E vorba, adică, cum-că Dr. Gheorghe Popa, pretorul cercului Aradului, a demisionat din funcțiunea sa.

Premitem, că aceasta știre nu o avem din izvorul competent, ci o înregistrăm ca noutate care a luat sbor astăzi printre membri Sinodului adunat pentru alegerea de episcop. Observăm, că astăzi, când Dr. Popa a votat, pentru Mangra, partizanul l'au aclamat cu entuziasm.

Însăși demisionarea nici nu ar fi un lucru atât de interesant, dacă aceiași membri sinodali, dela care am primit știrea, nu ar lega faptul de oare care antecedente.

Pretorul Dr. Gheorghe Popa, este știut e membru al Sinodului și ca atare a luat parte la alegerea de astăzi, și și-a dat votul pentru Vasile Mangra.

Dr. Popa n'a făcut nici când secret că va vota cu Mangra.

Ear acum, după informațiile membrilor sinodali, la care ne provocăm, a întreprins spanul Urbán Iván, ca Dr. Gheorghe Popa să nu voteze cu Mangra ci cu Hamsea.

Dr. Gheorghe Popa n'a fost aplicat pentru una ca aceasta; atunci spanul l-a rugat să-l facă cel puțin atâta, să voteze cu biletin alb.

Dr. Popa n'a vrut o nici aceasta și odată și-a dat demisiunea din funcțiunea ce a avut în cercul Aradului.

Așa se vorbea aceasta azi dimineața la Sinod. Dacă s'a întemplat așa cum s'a spus, nu vrem să cercetăm, căci mare la portanță așa nu se poate da casului; interesant e cel mult într'atâta, că este aceasta un episod al alegerii de episcop.

E interesant totodată, că Sinodul electoral mai are un membru, care e funcționar în administrație, Mladin, protopretor Aletea, care însă n'a luat parte la alegere.

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL OTTETELEȘANU.

Publicațiune

Cu începerea viitorului an școlar 1902-1903 se vor primi șase-spre-zece eleve în Institutul de fete dela Măgurele fundat de Ioan Otteteleșanu și înființat de Academia Română, sub înaltul Patronajul al M. S. Regelui, cărora li se vor da, conform dispozițiilor testamentare a răposatului fondator, o creștere casnică și instrucțiunea cuvenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni sau lux“.

Cursul va fi de cinci ani de studiu și unul de practică. În acest timp elevele vor avea toată întreținerea în Institut.

Sunt admise în institut copile născute din părinți români săraci, pe deplin sănătoase, cari până la 5 August 1902 au împlinit 12, dar încă nu 14 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 7. Candidatele cu clase secundare au să prezinte certificatele de clase secundare, având media cel puțin 6.

Nu se admit dispense în nici o privință. Două surori sau două vere primare nu pot fi admise în Institut.

Parinții elevelor ce vor fi primite în Institut nu pot să-și iea fiicele pe sfintele sărbători ori pe timpul vacanțelor în familie, și Direcțiunea își conservă dreptul de a le da ori nu voie elevelor de a petrece în familie de vacanțe.

Părinții aspiranților ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — până la 5 August 1902 — cererile însoțite de act de naștere, act de vaccinare, act de paupertate în care se va arăta și numărul copiilor și atestat școlar despre terminarea claselor primare, la Academia Română (calea Victoriei No. 136), pentru Comisiunea Fundațiunii Otteteleșanu, care, examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele ce împlinesc condițiunile mai sus precisate să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țrilor române.

Concurențele cari nu sunt din România se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școlile similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 5 August, cererile însoțite de actele enumerate mai sus precum și de un atestat medical.

Rezultatele examenului se vor supune, împreună cu toate actele, printr'un raport, Augustului Protector al Academiei Române, Maiestății Sale Regelui, căruiu îi aparține a decide în privința primirii.

Examenul se va începe în localul Academiei la 9 Septembrie 1902 ora 8 dimineața.

Du începere dela 16 August părinții pot ridica actele copiilor.

No. II. 4.486.—București, 20 Maiu 1902.

clasele s'au întrecut, dar cl. I și II (începătorii) din cale-afară eminent, cu un bogat material din „învățământul intuitiv“ — carele eate baza absolută a celorlalte cunoștințe deci fundamentul clasei III, IV, V și VI.

Învățământul religiunii — pe carele dl I. Furdianu l'a predat, la propunere, după cele 5 trepte formale Herbart-Zilleriane — a mișcat inimile prin frumoasele învățături morale și aplicările acestora.

Scriș-cetitul încă a avut rezultat de laudă, la toate clasele, dar mai plăcut a făcut cu începătorii, observându-se o cetire

plăcută. Limba maghiară atât cetire cât și scriere dar mai ales vorbire (exerciții) a fost ceva neobișnuit în Leucusești; nu știu ce ar fi zis d-l inspectorul regesc care nu mult decând raportase că școlile confesionale, „altalaban“ nu prosperează! ar fi venit în contradicție cu sine însuși fiind silit chiar a lauda acest examen. (Vom mai reveni dovedind și din alte locuri).

Ar fi greu a mă ocupa de fie-care studiu căci tot așa au urmat și celelalte, clasificând conferența examenul cu calcul „distins“ — care dovedește rezultatul aflat!

M. On. domn inspector surprins fiind de rezultat a făcut elogiul d-lui Furdianu, mulțămindu-i călduros și accentuând că prin școala sa ce numai de 1 an o conduce poate fi model și exemplu colegilor săi de ori-ce naționalitate: ca unul carele a cunoscut starea acelei școale — de mai înainte — laudă diligența d-lui învățator — actual Furdianu, notând că va aduce aceasta și la cunoștința superiorilor săi.

Di preot — oaspe Mihail Zsurma din Remetea-lungă — prin frumoase cuvinte arată cum poporul trebuie să fie cu iubire, stimă față de astfel de bărbați cari într'adevăr merită toată cinstea pentru împlinirea cu rîvnă a chemării lor.

Di Furdianu le mulțămeste pentru elogiile aduse; accentuând că a avut mari greutăți cu școala aceea de tot nerăspunzătoare, să declară însă că e cu conștiința liniștită, căci nu a lenevit ei a lucrat din toate puterile.

Eată că nu stau școlile din Caraș-Sevrin după cum susțin „ei“!

Oaspele imparțial.

Serate de-ale meseriașilor români.

Joi la 29 Maiu n. c., localitățile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ s'au dovedit a fi prea puțin încăpătoare pentru numărul auditor, ce a asistat la a 5-a ședință literală din a. c. Ședința se caracterizează prin program bogat și variat, conținând afaceri curate meserieșesti, apoi afaceri literare, musicale, cu un cuvânt afaceri, ce contribuie la cultura inimii și a minții.

Din sumarele ședințelor administrative, cetite de notarul I. Apolzan, am reținut: frumoasele contribuții, ce s'au făcut în scurt timp la fondul „Masa învățăceilor meseriașilor români“, la care s'au dăruit până acum 114 cor.; pregătirile, ce se fac în scopul aranjării, în sărbătoarea Rosaliilor, a unei producțiuni publice împreunate cu cântări, teatru și joc. În studiu

CARMEN SYLVA, Regina României.

„Un examen — la un sat!“

În ziua marelui „Constantin și Elena“ — s'a făcut examenul în comuna Leucusești unde funghiază ca învățator dl Ioan Furdianu.

Băncile pline de școlari, școala tixită de oaspeți străini și de locuitorii din loc; la orele 2 p. m. să începe examenul sub presidul M. On. domn Ioan Căpitanu inspectorul școlar.

Disciplina, răspunsurile exacte și precise în ton aspru — înțelegător, — a-le micilor școlari ni-au încântat inimile; toate

logică și estetică împreună de elementul metodic la cetire, cu o voce sonoră.

Socoata — la timpul său propusă după Grube — atât mental cât și scrisural — conform scopului formal și material al aritmetice, a avut rezultat excelent; clasa IV la frângerile vulgari și aplicarea lor te făcea să crezi că ești într'o școală superioară și nu la sat într'o școală populară.

Gramatica limbii materne să vede a fi fost predată la timpul său pe calea inducțiunii, deci și rezultatul e foarte bun exercitând în deosebi ortografia corectă, ortopie

Doarme, eată, 'ntreagă firea...

Doarme, eată, 'ntreagă firea...
Eu destăinuesc iubirea,
Firul rugăciunii mele...
Blande rid îndrăgostite
Miliardele de stele...

Toate tremură de arindul,
Toate-mi înțeleg azi gândul,
Dorul ce la cer străbate...
Ceriu-n raze dulci scaldându-l
Ride luna, apoi cade...

Scăpătata ei lumină
Depărtărilor se 'nchină
Lumea dând-o nopții pradă...
Câte-o stea în noaptea lină
Are dor și ea să cadă...

Al puterilor Părinte
Mă 'nțelegi fără cuvinte...
Tu sfințenie, iubire...!
Singur mi-ai vîrsat Preasfinte
Dorul pentru fericire...!

Pentru darul ce-mi dai mie
N'am nimic, ce să-ți dau ție...
Câte am — sunt ale tale...
Visuri, vîl de poezie,
Flori mărunte, rupte-n cale...

Eu — din sfânta-ți îndurare
Voi depune-o sărutare
Pe a scumpei mele față...
Tu — din darul sfânt și mare
O să ne reverși dulceață...

E fărziu și doarme firea...
Când destăinuesc iubirea,

Firul rugăciunii mele,
Blande tremură pe ceriuri
Miliardele de stele...
1902. Alex. Aciu.

Poesii populare.

De dor mândro de durere,
Nu găsesc leac inimii mele,
De dor mult și de bănat
Vai multe gânduri mă bat.

Mândro ochisorii tîi
Tare mândrii frumuseji,
De-mi pun capul după ei.
Mândruță buzele tale
Le-au uns măicuța cu miere
De-mi pun capul după ele.

Frunză verde alunea
Dac'ăși fi o păsărea
După tine aș zbura
Ori și unde ai pleca
Din mână nu mi-ai scăpa.
Frunză verde din ogor
Măi badiță badișor
Nu știu ce eu și-am făcut
D'asa tare și-am plăcut
Că mai sunt femei ca mine
Cât e lumea pe supt soare
Mai sunt dalbe sorioare.

De și-ar fi mândră păcat
Că tare mai fermecat
Cu ochi negri ce-ai avut
De când sunt n'am mai văzut.
Nicolae Selbăgian.

Triole.

I.

„Și de voui fi pămînt,
În liniștea serii
Săpați-mi un mormînt
La marginea mării“.

Ți l'am săpat...
Azi am revăzut în fine pe unul din
copiii tîi — știți pe care — pe Radu, așteptam
să aud cuvintele atât de întim legate
de ființa lui... „Mama te sărută — mama
întreabă ce mai faci — mama îți trimite
Sămînătorul — mama te roagă să vii la
noi“...

Vîl negru — față tristă... mai trezit
ca dintr'un vis... „Adelina îți trimite ceva“.
Am luat din mîinile copilului cele trimise
mie de sora ta și fără să pot zice copilului
un cuvînt de mîngăiere, am intrat la mine
în odaie. Ce mi-a trimis? Câte-va
obiecte... mai intime de a le tale între
care și condeiul tîu...
O nu, nici odată nu voui scrie eu cu
condeiul tîu — Sylvio!...

II.

„Să nu cobori“...
Azi e Joi — zi lungă — zi tristă —
zi pustie — mai știți — eram la tine ca de
regulă într'o Joi — ședeam amîndouă la
mesecioara din odaia ta — și-am fost dat să
cetești ultimul meu product literar — și ca
o mamă care își arată copilul îmbrăcat în
haina cea mai nouă așteptam lauda ta...
„nu-mi place“ — „Sylvio“, ai ris apoi un
ris atât de dureros plin de atîta ironie...

mi-am plecat capul roșind — e prea ne-reală, înai place grozav poezia ta. „Curg apele și ferb în spume“... dar așa ceva prefer, ah prefer mai bine să mor ucisă de primul sărut decît să vegetez o vieță“...

am simțit că se rupe ceva în mine, tu ai tăcut și mai lăsat să plîng, pe urmă mi-ai șters lacrimile, m'ai sărutat, m'ai numit copil rîu, copil neascultător, ear eu și-am cerut Albumul tîu și ca într'un delir am scris în el următoarele:

Acasă.

Acolo unde toate-mi sunt străine
Cum e de stînci pămîntul roditor,
Acolo, ah acolo sunt la mine
Și lanțul mi-se pare mai ușor,
Acolo 'mi recunosc ori-care vină
Și cred și ert și sufer și mă 'mpac,
Acolo ca un bulgare de tină
Cad și mă înec în strălucitu-mi lac.

III.

„De asupra casei tale es
Și azi aceleași stele,
Ce-au luminat atât de des
Înduioșirei mele“...

Se șinam credințele moșilor și a strămoșilor noștri... trei zile după moartea fiecei om sufletul lui plutește în jurul corpului rămas pămînt în jurul casei în care a fost fericit în jurul celor rămași fără el. Sylvio, oare sufletul tîu vîzînd pe cei șapte înconjurînd racla ta rece nu s'a întors la credința mea...
Nu, nu, eu nu voui, nu pot scrie cu condeiul — tîu Sylvio... dar il, voui păstra... tu ai fete... când vor fi mari, am

se găsește piesa „O căsnicie”, comedie în 3 acte; apoi cinstia revenită reuniunii prin asistarea reprezentanților ei la sărberea sfințirii steagului Reuniunea de cântări „Typographia”; cum și împrejurarea, că implinindu-se anul de când reuniunea, grație patronului ei, I. P. S. Sale domnului arhiepiscop Ioan Mețian, se găsește în localul propriu, comitetul a ținut să facă radicale reparaturi de zidari, flosterari, vâpsitori, tinichigii etc., lucrări săvârșite mare parte de maeștri — membrii ai reuniunii. Casa reuniunii acum se prezintă cu totul în veșmânt sărbătoresc. Se și cuvine aceasta pentru o reuniune, cercetată aproape zilnic de numeroși bincvitori și sprignitori ai cauzei meseriașilor noștri.

După luarea la cunoștință a tuturor lucrărilor, notarul cetește raportul ziaristic, ce a apreciat ședința literară a 4-a, apoi apelul făcut către celelalte reuniuni surorii pentru trimiterea datelor statistice despre meseriași din partea locului și despre mersul în a. tr. al afacerilor aparținătoare reuniunilor respective, apel, la care au răspuns până acum reuniunea meseriașilor din Bebeșul-săseș și cea din Selighe.

Luând apoi cuvântul presidentul Reuniunii, dl Victor Tordășianu, constată, că în luna Octombrie a. c. se implinesc 10 ani dela aranjarea prin noi a primei expoziții din industria profesională și 35 de ani dela întemeierea Reuniunii. Scoțând date din Anuarul I. al Reuniunii privitoare la expoziția din 1892, arată progresele îmbucurătoare ce meseriași noștri le-au făcut în cei din urmă 10 ani, atât ca număr, cât și ea capacitate. Este drept, că deși nu avem maeștri de sine stătători în Sibiu pentru meseria de brutari, perieri, strugari, vâpsitori de vestiminte, dogari, întreprinzători de zidari, turnători de aramă (Gelbgiesser), tinichigii, olari, mănușeri, pălării, frabricanți de brânză, pieptenari, căldărari, corfari, cuțitari, hornari, curelari, argăsitori, salamagii, șelari, tocilari, funari, sitari, pânzari, postăvari, orologeri, țesători de lână, lădași, luminari, săpunari, etc., dar avem în schimb numeroși învățați și sodali, aplicați la aceste meserii.

Presidentul nostru crede deci de sosit timpul, ca Reuniunea prin aranjarea unei a 2-a expoziții să dea privilegii meseriașilor noștri de a-și arăta destoinicia și progresul ce l-au făcut după 10 ani. Acest lucru se va putea cu atât mai ușor realiza, cu cât „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu”, în programul său de lucru și-a propus a aranja și încă în legătură cu Reuniunea noastră o expoziție a pro-

ductelor din industria de casă (lucru de mână femeiesc). Dat ne va fi deci la această expoziție să admirăm dibăcia și destoinicia meseriașului în alternare cu dibăcia femeii române.

Una din dorințele Reuniunii: de a avea în localul principal o icoană a Maicei Domnului cu Cristos pruncul în brațe, într'adevăr artistică lucrată și-a aflat și ea realizarea. Firma Josef Hofricher's Sohn (instituit de pictură religioasă) din Reichenau (Boemia), a dăruit adevărată Reuniunii prin intervenirea dlui Ieronim Preda, directorul librăriei archidiecezane, o prea frumoasă icoană artistică lucrată pe pânză și în ulei, ce este o adevărată podoabă a mobilierului din Reuniune și un creștinesc mijloc de a deschide inimile îndurătoare în scopul jertferei în favoarea fondului văduvelor și orfanilor. Icoana este adevărată atirnată asupra lădiței cu crucea și meniți acestui fond.

Toate acestea și multe altele premerse, corul brav al și mai bravului dirigent Candid Popa execută frumos compoziția „Foaie verde de trifoi”, de T. Popovici, ear' după aceea d-șoara Elena Grindean bine cunoscuta noastră actriță, ne declamează poezia „Adio”, de V. Alexandri; dl Filimon Dolorean, sodal cismar, predă cu mult haz anecdota „Țiganul la naș Ionaș”, de Sandu pungă goală”, dragălașa d-șoara Ana Banea, ca întotdeauna mult a plăcut în poezia „Sila”. Drept variațiune, la punct 4 din program a urmat maeștrul de lăcătuș de curând stabilit în Sibiu, dl Eremie Purece, originar din Budila, comitatul Treișcaune, care și-a făcut anii de învățacel în Brașov, ear' perfecționarea în meserie și-a câștigat-o în cele mai bune și renumite ateliere din București, Viena, Linz, Salzburg, Töplitz etc. D-sa ne înfrățisează într-o frumoasă limbă românească, peripețiile, prin cari a trecut și în special insistă asupra faptului, că deși Român, în aproape toate localitățile a ajuns să fie șef de echipament (Werkführer). Intre lucrurile de dnasul săvârșite între altele remarcă, că a lucrat 2¹/₂ ani la 3 ferestri menite pentru mărirea „Curtea de Argeș”, a făcut apoi la Levico în Tirol o păreche de porți în stil vechiu german cu prețul de 400 fl., ear' altă păreche în stil baroc cu prețul de 300 fl. cum și unele modele, ce au fost espuse la expoziția din Paris. Bogat în cunoștințe și deștept, dl Purece face cinste numelui de maeștru român. De încheiere dl Purece recomandă calfelor tinere a fi mândri de meseria, pe care o a îmbrățișat și a face tot posibilul pentru a cerceta străinătatea. Dl Ioan Balomiri, sodal fran-

zelar și unul din filii învățătorului Balomiri din Balomir, ne predă poezia „Legenda”, de Coșbuc dovedind, că deși începător, se găsește în deplina cunoștință a limbii materne; dl Augustin Bena, cleric, ne-a transportat în sfere musicale cu uvertura la V. Tell de Rossini, urmată de un vals și câte-va doine românești esecutate la pian; dl Valeriu Grindean, sodal cismar ne declamează apoi poezia „Prigonitul”, de D. T. N., ca întotdeauna frumos, la înțeles și cu sentiment; tinărul Filimon Dolorean ne predă cu mult haz anecdota „Lungește-ți Doamne boalele”, de „Sandu pungă goală”, arătând, că are să ajungă cu timpul bun comic. A cântat după aceea dl G. Moga, romanță „De ce n'ai pace”, de Georgescu și în fine corul a cântat un marș.

Frumoasa serată s'a încheiat la 10 ore și jum., când ne-am depărtat în frumoasă ordine și plini de veselie pentru însemnatele progrese, ce reuniunea sodalilor noștri le face mereu.

„Boros”.

IONICĂ.

În satul Sălcieni, biserica e plină de lume. În ambele hore mulțime de băieți și fetele de școală; în mijlocul bisericii bărbai tineri în picioare, ear bătându-și prin străni; tinda bisericii înțesată de femei. Oamenii plini de evlavie ascultă sfânta slujbă care e aproape de sfârșit.

Și când mă gândesc, că acum ar fi vr'o zece ani nu vedeai în Duminecele de peste vară decât două până la trei babe! Cum s'au schimbat lucrurile! Și astea toate mulțimită bunului nostru părinte Ghiță, care de când a venit în comună, parcă a intrat binecuvântarea lui Dumnezeu în casele oamenilor. Și de când a pus el la cale cu bătrânii satului reuniunea de temperanță, tot omul dă înainte văzând cu ochii.

Hoțul acela de jidan, care ne despoia, a fost silit să la tâlpășăia. După-ce preotul dă binecuvântarea din ușa altarului se adresează către popor:

„Oamenii buni! Am să vă aduc la cunoștință o veste foarte tristă pentru comuna noastră bisericască, o pierdere prea însemnată pentru noi. Acum sunt cinci ani de când a plecat — după cum știți — din mijlocul nostru parochianul meu, tinărul Ioan Răducan, a plecat pentru-ca să nu se mai întoarcă nicădată în comuna sa, la casa părinților săi. A murit departe de noi, în țară, unde a servit timp de cinci ani ca argat la un mare boer”.

„La plecarea lui a lăsat — după cum v'am fost comunicat — spre folosință averea lui întreagă acestei sfinte biserici”.

„Din venitul acestei moșii am format un fond cu menire, ca cu timpul să sidim din el o școală în locul celei care o avem

astăzi și care din cauza vechimei sale ne amenință în tot momentul să ne lase. Fondul creat din venitul acestei moșii să urcă azi la suma de 1000 de florenți”.

„Prin testamentul, ce inibital meu parochian l-a lăsat la moartea sa, a donat toată averea sa acestei biserici”.

„Așa dară mulțumită acestui bun coveștean, care a trăit și murit departe de satul său, ne putem zidi în vara anulului următor o școală, pe frontispiciul căreia va fi săpat cu litere de aur numele acestui marinitos om, care vă poate servi de exemplu”.

„În vești pomenirea lui!”
Oamenii cu toții cu lacrimi în ochii ziseră în cor un: „Dumnezeu să-l ierte!”

Rînduri, rînduri ese lumea din biserică. Toți vorbesc numai de neașteptata veste.

Doi oameni mai în vârstă vin încet, tăcuți spre poarta bisericii. S'au oprit în loc... „Vezi Ghiță!”, zice unul, „de când îl credeam noi mort. Sărmanul om!... Unde duce pe om dragostea, mări frate!... Să-și lase el casa și pământ și să plece așa... numai în lume... Dar lasă, că nici Florica n'a dat de vre-un bine...”

„Ce să le faci, Simioanel... Așa li-a fost scris... Dumnezeu să-l ierte pe amândoi!”

Și ei pășesc mai departe în tăcere. Acum o ceată de femei înaintează spre esire. Toate vorbesc și fac semn din mână. Din învălmășala asta de vorbe și de semne nu poți auzi decât din când în când câte ceva ca: „Să părăsească el draguța de casă!... Sărmanul om!... Nici oasele să nu i-se odihnească în pământul satului său...”
Apoi: „Dumnezeu să-l ierte!”...

Doi bătrâne vin încet mai în urmă. „Ce spunea părintele, că a fost Ionică acolo în Țară, tu soro!”

„Cum, ce să fie? Ia, argat la un boer!”
„Da ce e aia argat, soro, căci asta nu o înțeleg eu?”

„Ei, ce să fie! Slugă în curtea boerască.”

Ceasta dădu din cap și apoi rise gânditor:

„Veni... veni... soro, să-și lase el moșia și casa frumoasă să meargă slugă în țară. Ce păcate soro... ce păcate!”

Câte-va săptămâni satul întreg a luat earșii la ordinea zilei istoria cea veche despre dragostea lui Ionică.

Satul Sălcieni este înzestrat cu multe frumuseți naturale. Așezat între două frumoase dealuri cu păduri frumoase de stejar, e adăpostit de vremile rele.

Prin mijlocul lui trece Recea, un rîuleț de munte cu apa limpede ca cristalul și cu pietri albi și lucii. Este un rîuleț cu mînte, care nu aduce nicădată supărare Sălcienilor. Isvorește nu de parte de sat din „Golașa”. Când sunt potoape mari, el vine mare și curge repede, dar nu se revară nicădată, căci în alvia lui ar încăpe încă

să le rog se cetească cu luare aminte ce ai scris u — și vom vedea care din ele va fi vrednică să scrie în cartea vieții cu condeiul mamei.

M. C.

Fata curagioasă.

— Poveste. —

Au fost odată două fete, una era fata cantorului, cealaltă era a crâșnicului. Aceste două fete erau prietene bune și cât era lumea, tot amândouă trăiau mai mult; seara mergeau în șeztoare, Dumineci și în sărbători la joc, ele erau foarte frumoase amândouă, numai erau sărace.

Într-o sară merg ele cu furca în șeztoare. Acolo feciorii vorbeau câte și mai câte nebunii, zicând că unul a fost văzut pe dracu cu ciubica roșie pe cap preumblându-se prin curte, cu un pipoiu mare în gură; celalalt că el a văzut un smeu cu un codoiu mare mergând ca un sul de foc. Acestea le ziceau ei, numai ca să sparie pe fate, să nu iasă singure afară.

Fata cantorului zice odată: știți voi ce: mie nu mi-e frică nici de dracu, nici de smeu, ba încă de frică ce o port, m-aș culca noaptea și sub furcile din capul satului. Atunci toți zic că nu eredi, ba feciorul bogătanului din sat zice: de vei merge până la furci să bagi o lingură de păsă în gură la omul cel spânzurat, îți dau doi boi din

12, care-ți alegi. Fata zice, că ea va merge; se și rămasă, și fata se găta de plecare.

Iși ia o lingură de păsă și cu vorba: rămasăgul să-mi ajute, plecă. Când a ajuns la furci, se sul sus și-i bagă omului mort păsă în gură, apoi se scoboară jos. Când se coboară jos, vede că de furci sunt legați 3 cai și pe cai câte o desagă plină, eară sub furci dormiau 3 oameni. Fata se apucă și ia o desagă de pe un cal, care era plină de bani și hai cu ea către casă, unde lasă banii, și apoi merge îndrăpț la șeztoare, și spune că și-a implinit rămasăgul și să-i dea boii feciorul bogătanului. Feciorul bogătanului necrezând fetei zice, că nu crede până nu va vedea.

Dimineața merg mai mulți feciori la furci să vadă, că într'adevăr a fost fata cantorului acolo, ceea-ce dacă văzu păsă la omul cel mort în gură, crezură.

Ajungând feciorul bogătanului acasă, spune la părinți, că ce rămasăg a făcut, și că fata l'a dobândit; atunci zice părinții, dacă te-a câștigat dă-i, chiamă pe fata cantorului și-i dă cei 2 boi, care și-o alege ea din doisprezece.

Fata duce boii la tată-său și se apucă, Doamne, să facă niște curți ca acelea în capul satului, că doară acuma bani aveau destui. După ce a gătat casele cele nouă, fata s'a mutat acolo, și a chemat și pe fata

crâșnicului, pe prietina ei cea bună să șadă la olaltă.

Așa șezând ele amândouă, care acum erau îmbrăcate ca niște baroneșe, și așteptau să le vină pețitori, cari nici nu lipsiau, dar fetele tare alegeau și nu se uitau la ori și-cine, fără numai la domni, că doară și ele se țineau doamne acum.

Hei, da oare desaga aceea cu bani a cui a fost? Să vă spun și aceea, dragii bădiucului. Pe vremile acelea umblau tare hoții, așa și atunci aceia 3, cari dormiau sub furci, erau hoți, cari veniau dela furat și fiind osteniți s'au pus să se odihnească puțin sub furci, gândind că de acolo și așa nu umblă nimeni noaptea.

Când se sculțară din somn, fiește-care merge la calul său, să plece către casă. Să uitau fiește-care la desagele lor, dar unul zice odată: măi desaga mea nu-i nicăiri, să știți că aceea mi-a furat-o cine-va, dar nu-i nimic, că va fi vai de el, care a îndrăsnit să mă batjocurească. Acuma mergem, că se apropie ziua.

Ajungând acasă, hoții se tot sfătuiu, cum ar putea prinde pe acel om care l-a batjocorit pe ei. Trecând mai mult timp, odată un hoț, adică păgubașul, se îmbracă în niște haine de cerșitor, și se ia pe sate a cerși, știricind că cine, ar fi găsit banii, adică spionând după ei.

Ajungând în satul, unde erau fetele cele două, aude niște oameni vorbind. Uită mă, zice unul către altul, totuși mare noroc a avut fata aceea a cantorului; se îngăzducesc pe zi ce merge; trebuie că va fi găsit banii mulți, uită tu ce case și-a făcut ca un grof.

Așa zău, frate, zice celalalt cine-i cu noroc e cu noroc, totdeauna.

Auzind hoțul adică cerșitorul aceste vorbe, se trage mereu către curțile fetei cei curagioasă, că acuma așa o numea oamenii decând a bagat păsă în gura omului spânzurat. Ajungând hoțul în curtea fetelor, să uită în lături nu vede pe nime, să bage în casă și să ascunde sub pat, gândind că fetele nu-l vor vedea, și așa la noapte le poate omori.

Fetele se preumblau prin grădini; apropiându-se sara, vin să între în lăuntru, pe când vreau să închidă ușa, una vede că este ceva sub pat și zice către cealaltă: tu noi hainele nu le am adus de-afară și le poate fura cineva la noapte, hai să le aducem. Cu aceea ies amândouă afară și nu se oprosc până acasă la părinții lor, cărora li-au spus, că ea de ce a fugit. Hoțul văzându-se păcălit s'a dus acasă cu gândul, că se va îmbrăca ca un grof și va veni să peți la fete, și atunci știe el că le va putea prinde, mai ales pe fata cantorului, că nu mai pe aceea era mâniaș.

odată atâta apă, câtă se adună pe astel de vremuri.

Fie-care casă își are curtea și grădina sa, împrejmuite cu stoboare. În partea stângă sau dreaptă a curții casa, ear în fund șură și grajd. După șură grădina de pomi și legume. — Ulițele regulate și curate. — Un sat de model.

Vara și primăvara în zile frumoase de sărbători numai de-a dragul să-ți petreci în Sălcieni.

Oamenii călduri, călduri trec pe lângă biserică și se îndreaptă spre pădure. Numai de pe hainele lor curate și de pe găteala fetelor poți ști că e sărbătoare. La marginea pădurii pe o frumoasă poeniță hora întinsă se invită la cântecul unei vioare. Bărbații și femeii stau pe erabă împrejur și povestesc și privesc la tinerele lor odrasle cum s'avântă în joc.

Aici, într-o Duminică am auzit și eu dela o babă istoria lui Ionică.

El era fecior de aici din sat. Părinții lui cu stare bună, veniseră la noi din satul Ungheni, de când cu potopul ce fusese acolo și care le înecase întreg avutul. Aici s'au pus pe lucru și în scurtă vreme și-au făcut casă frumoasă de piatră, au cumpărat pământuri și vite, erau oameni cu stare cum s'ar zice. Bine văzuți aici în sat, căci erau de omenie și buni la inimă. — Săracul nici odată nu eșia dela ei din curte cu mâna goală.

Și când au murit, ce jale a fost pe satul întreg! A murit întâiu tatăl lui Ionică apoi nu multă vreme după el a murit și nevastă-sa. — Ionică a rămas orfan și singur fără nici o rudenie aici în sat. Era însă mare, căci trecuse de 18 ani. Și el era cel mai trupeș și frumos voinic din sat.

La joc sălta așa de ușor și striga așa de frumos și de cu haz, de să fi fost cât de năcăjit și trebuia să rzi.

Dar nici fată ca Florica nu găsiat în toată hora! Înălțică, subțirică cu ochi negri ca mura...

Fată de frunțaș, bună gospodină și lucrul, ce eșia din mâinile ei! — te puteai uita la el. Când se întorcea din câmp dela lucru cu secerea în brlu și cu florii pe cap și când versul ei lin și trăgănat despica aerul de seară, frunza tremura în pomi și pasăerile stau de o ascultau... Flăcăii toți o aveau dragă...

La hora era cea mai mândră și toate fetele se îmbrăcau și găteau după cum o vedeau pe ea.

Și Ionică cât ținea jocul numai la Florica își ținea ochii. Și oamenii dimprejur, cari vedeau privirile lui Ionică își ziceau: „Ce mai păreche ar fi știa doi!“... Nu știu cum a fost, dar destul că Florica nu era de părerea acestora. Ea nu găsia pe Ionică cel mai frumos fecior. „Prea e mândru și încrezut“, zicea ea.

Găsia mai frumos pe Pavel al Chereșului, un fecior frumuseț de vre-o 20 de ani, voinic, dar rușinos ca o fată mare.

Ea nu se arăta însă, că n'ar primi dragostea lui Ionică, ci ea povestea cu el tot așa de bucuros ca și ori care alt fecior. Găsia însă tot-deauna mică ocaziuni, ca să

poată vorbi cu Pavel între patru ochi și să-și spună unul altuia, ce aveau pe inimă.

Ionică n'a mai putut răbda mult dragostea, care îl rodea la inimă și s'a hotărât s'o ceară pe Florica de nevastă. A plecat feciorul îmbrăcat de sărbătoare la tatăl Floricei și a cerut-o, dar care nu i-a fost mirarea, când a auzit, că a dat-o deja lui Pavel...

A simțit că se rupe ceva în inima lui. N'a mai zis nimica, ci trist și abătut s'a dus acasă și n'a mai eșit afară trei zile întregi.

Când l-au văzut apoi oamenii eară pe uliță, aproape nu-l mai cunoșteau. Slăbise de se legăna pe picioare și ochii i-se cufundaseră în orbite. — Nu vorbea cu nimeni și nu ridica ochii din pământ. — Așa a umblat câte-va săptămâni după nunta Floricei, prin câmpuri și păduri ca un neban...

Într-o seară eată-l, că intră la părințele li spune durerea ce-l trudește și-i spune, că s'a hotărât să părăsească satul, căci nu mai poate să trăiască aici, nu poate să mai suferă durerea, ce simte știind că Florica e a altuia. Se duce departe, departe, să nu o mai vadă, să o uite dacă s'ar pute. — Lasă bisericii casele și pământurile, ce le are să le îngrijască și folosiască până se va întoarce el, ear dacă nu s'ar mai întoarce, să rămână toate bisericii.

Părințele adânc pătruns de durerea acestui tiner, cerca a-l întoarce dela hotărârea lui, dar zadarnic.

Ionică își ia rămas bun, poate pentru totdeauna, dela părințele și apoi pleacă.

„Să mă duc, să mai zărească odată și pe Florica“, își zise el „și mai de departe“...

Pe drum se întâlnește cu un car cu boi, ear în car, socrul și bărbatul Floricei, mergeau la pădure. — Ionică cu toate că nu prea lua samă la trecători, pe știa doi tot i-a văzut trecând.

El merge încet gânditor spre casa Floricei.

În casa dinspre drum lumină, ear Florica la masă cu fața spre fereastră alege niște fasole pentru ziua de mâine.

Ionică se așează lângă gard în umbră și privește la aceea, pe care a iubit-o așa de mult.

O scârțâitară a porțiței dela curtea Floricii îl face să tresară. Privește și vede la lumina, ce vine din casă, pe soacra Floricei cu furca în brâu eșind încet și intrând la vecină-sa.

Totul se liniștește din nou. Ionică se așează la locul lui lângă gard și contempelează și mai departe pe adorata inimii sale. Voeste să și-o imprimeze adânc în sufletul lui să o ducă departe, departe în pribegia, ce voeste să o înceapă în noaptea asta...

„Și acum rămâi cu bine, scumpa mea Florică. Să fii fericită cu acela, pe care tu l-ai ales“, șoptește el... Și eată-l, că se desprinde de gard și pășește încet cu ochii țintit la ea... La poartă se oprește... „Ea e numai singură“, își zise el și intră în curte și apoi în casă.

Florica, când îl văzu, se spăria. Auzise dela mueri despre schimbarea lui și știa, că numai ea singură a fost cauza.

Acum când l'a văzut s'a spăria și era cât p'aci să strige. Dar văzând halul, în care se afla Ionică, o cuprinsese mila de el.

„Am venit“, zice el, „să-mi iau rămas bun dela tine, Florica, căci mă duc, mă duc departe, te-am iubit și te iubesc prea mult și nu mai pot să sufer durerile ce mă mistue știindu-te a altuia“, și apoi cu lacrimile în ochi el îi întinse mâna.

Florica i-o dă pe a ei. Și acum când ea vede cât de mult a ținut omul acesta la ea și că din cauza ei va suferi întreaga lui viață, o cuprinsese o durere mare și două lacrimi picurară din ochii ei cei negri.

Ionică văzând că ea nu rămâne indiferentă la durerea lui o cuprinsese în brațe și-i depune o caldă sărutare pe buze. Ea nu făcu nici o împotrivire.

„Rămâi cu bi... Nu termină însă vorba, căci o înjurătură se auzi la ușă și ochii lor căzură pe fața bărbatului Floricei, care plin de furie sta cu toporul în mână lângă ușă.

„Așa d'voastră!“ zise el și se repezi asupra lui Ionică. Acesta se întoarse pe după un scaun și dete să fugă pe ușă. Înainte însă de-a pași peste prag, toporul căzu în spinarea lui. Nu se opri însă, ci fugi cu toporul în spinare. A fugit și fugit a fost...

Toporul plin de sânge l-au găsit pe uliță, dar de Ionică nu s'a mai auzit nimic de-atunci până azi...

Florica a avut mult de suferit din partea bărbatului ei, pe care din ce mergea, îl ura tot mai tare și în inima ei se întăria tot mai mult iubirea față de acela, care a luat lumea n'oap pentru ea.

Trăiul cel rău din casă și iubirea fără speranță, ce o cuprinsese pentru Ionică, o slăbiau pe zi ce merge.

La un an după căsătoria ei și fuga lui Ionică a murit, și ultimele ei vorbe au fost adresate lui...

B r a ș o v, Ianuarie 1902.

Be-be.

Numai „Șultatu“...)

— Snoavă. —

La răspântiile drumului sta Săn-Georgiu de vorbă cu Săn-Medru, așteptând, ca acesta să-i predea cheile vremii, ca primindu-le să deschidă primăvara și să închidă iarna. La spatele acestora sta liniștit Crivețul, ascultându-l ce vorbesc; când eată, se apropie de ei Țiganul și din departe luându-și pălăria în mână dete binețe (salută) zicând:

— Noroc bun unuia dintre voi!

— Care-i acela unul dintre noi? — întrebă deodată și Săn-Georgiu și Săn-Medru.

— Haot! unul dintre voi adevă — răspunse Țiganul.

— Știu, că eu ts acela Țigane, — afirmă Săn-Georgiu.

*) Crivețul.

— Iți pare numai, sfinte mucenice, dar nu ai nimerit.

— Nu doar' ts eu, Țigane? — întrebă Săn-Medru.

— Hm! Că doar' nu ești mai sfânt tu decât hălălat!

— Atunci ts eu acela, Țigane, nu? — întrebă Crivețul, ridicându-se într'un picior...

— Vezi, că da. Cine să și fie altul, decât tu, Șultate.

La aceste vorbe Crivețul se ridică pe amândouă picioarele și fluierând una puternică, hohoti de bucurie.

— Asteaptă dar, Țigane — amenință Săn-Medru — că ear vine vremea mea și o să te îngheț în mijlocul cortului!

— De tine nu-mi e frică, numai frațele Șultatu fie liniștit și nu-și facă pe aceea vreme preumblările pe la cortul meu, zise zimbând Țiganul și trăgând a lene cu coada ochiului, făcând pe lingușitorul.

— Așadar, Țigane! — zise atunci Săn-Georgiu amenințând. Lasă, lasă, că acuși o să topesc eu seul din tine...!

— Ce! Gândești că mă tem și de tine! Trezească-se pe a ta vreme Șultatu și iasă la preumblare în preajma cortului meu; că atunci am și eu vreme de ospețe... Rămas bun, sfinti mucenici!

Țiganul plecă, ear în urma lui se luă Crivețul în fuga cea mai mare, alungând pălăria Țiganului și pe Țigan după pălărie. Până a-și ajunge pălăria, Țiganului îi trecuse de șagă... apoi clătănându-și capul, năcăjit zise:

— Alelei, frate Șultate! Mă luat cu buna cu tine, vrând să mi-te câștig prietin barem peste vară; dar ved că vara ca și iarna: când te desprinzii, tot cu mine te prinzi, — nu la prietenie, ci la vrăjmășie! Nici ție nu-ți mai doresc, ci o să te feresc în ori-ce loc! G. Bodnariu.

Dela sate.

Leucusești, în Maiu.

O sărbătoare.

Ca și în tot anul la „Constantin și Elena“ așa și anul acesta M. On. D. Constantin Rosa din Leucusești și-a sărbătorit onomastica sa.

Oaspeții, preoții, învățătorii cu o frumoasă cunună de dame, domnișoare, unde după terminarea examenului avură într'adever oare plăcute în casa dnu Rosa, felicitându-l. De dimineață a fost felicitat de comitetul parochial și de sinod dovedindu-se iubirea cu care este dl Rosa întimpinat în comuna sa.

Ajungând acasă, hoțul spune la soții lui întâmplarea sa, și că cine i-au furat banii, și că cum l'au păcălit nu-i nimic, zice, că o voui face mireasă așa, cât ca ea nu a mai fost și nici nu va mai fi nimenea mai mult.

În ziua următoare se îmbracă hoțul cu un ortac al său în niște haine de cele mai scumpe, apoi se sue într'o trăsură (hinteu) cu 4 cai și haide la fața cantonului la pește. Ajungând la curțile fetei cantonului, fu primiți ca niște oameni învățați; hoții prefăcuți în peșitori, aci se recomandă ei fetelor, că sunt ficiorii grofului cantare și cutare, și că el cel mai mare, adică păgubașul ar vré să se însoare, și el de aceea a venit, dacă li-s'ar împărea de el să-și facă credința.

Fetei cantonului i-a plăcut tare de hoț și i-a zis: că dinsa voeste să-i fie de soție, și așa dară tocmeala a fost gata, că părinții nu-i stricau voia fetei, și au și făcut cr edința, ear de noapte s'au culcat acolo.

A doua zi pleacă peșitorii către casă cu voi e bună și cu înțelesul că, când va fi ospățul.

După-ce au plecat hoții, fata adică mireasa s'a suit într'o trăsură, și hai cât colo în urma lor, ca să vadă ea, că unde are să se mărite; băgeama Dumnezeu a voit așa, să știe fata toate cele.

Ajungând la o pădure mare, vede numai pe hoții trecând prin pădure pe un drum al lor. Fata ajungând și ea la pădure, stă în loc, și se scoborî jos și zise cătră cocii să o aștepte acolo până va veni, și cu aceea plecă în urma hoților.

Hoții ajungând acasă, beau și mânăncă bine, apoi se îmbracă în alte haine și haide la prada lor pe alt drum.

Pe când hoții au fost plecat, și fata pe de altă lăture ajunge la bordeiul lor, care era sub pământ, se băgă în lăuntru, acolo nu era nimenea, se apucă ea și visitând în toate părțile să vadă, că ce se află acolo. Erau atâtea scumpețuri, cât nu-ți poți închipui, așa mergând ea dintr'o chilie în alta, ajunge în cămara morților, adică unde aruncau hoții pe care-i omorau, aici uitându-se la multe cele, odată numai aude un plânset și o larmă mare afară, cu aceea se deschide ușa și se bagă hoții aducând niște domni, doamne și domnișoare în lăuntru. Ea acum unde să se ascundă oare, în groapa cu morții și se ascunde acolo sub padiment. Aducând hoții prada lor în cămara morților, încep a-i desbrăca de haine pe câte unul, și care cum îl desbracă, li tale capul și-l aruncă în groapă; dacă avea care-va inele în mână, li tăiau degetele cu inelele, și așa le scoteau.

Așa i-au omorît pe toți până mai pe urmă pe o domnișoară tînără, la care tăin-

du-i degetul cu un inel sare în groapa morților, fata cea ascunsă numai decât l'a luat inelul la ea. După-ce au gătat hoții cu toate ale lor, s'au dus și s'au ospătat bine, apoi eară și-au văzut de mestegugul lor.

Fata după-ce s'au dus hoții, eși afară de unde era ascunsă; se uită în toate părțile, dar nu vede pe nimeni, își umple șurțul de galbini și se cam mai duce până la trăsură (cărța) ei, unde suindu-se sus, perunceste cocșului că așa să mâne, cum va și mai tare.

Ajungând acasă, spune la tată-său toată întâmplarea, și după cine era ea să se mărite. Tatăl fetei merge la birou și-i spune toată întâmplarea, la care solgăbirăul se miră tare, și-i zice să fie numai pe pace, și când va veni ziua cununiei, să facă un șopru, care să se poată înțuia bine.

Venind ziua cununiei, odată numai ved că vine o companie de cătane și 12 geandarmi cu ofierii lor, aceștia au venit după arătarea solgăbirăului la mai marii comitatului, care toate cătanele și geandarmii se ascund în șopru făcut.

După aceea ved că vin, dragul meu, 12 trăsurii tot cu câte patru cai și lăutași, care când s'au apropiat de casă miresei, au început a zice cu ceterile; gândeai că se cutremură pământul.

Ajungând în curtea miresei, unde atâta mulțime era adunată, ca la ospăț, se co-

boară mirele cu 23 ortaci ai lui și merg în lăuntru, unde fură primiți și ospătați ca niște baroni, aici așteptară ei până veni mireasa. Pe când erau ei toți așezați la masă, de-odată se încunjură curtea de cătane, și la semnul miresei cei 12 geandarmi stau gata să intre în lăuntru în casă.

Atunci vine mireasa cu hainele ei cele frumoase îmbrăcată, vezi Doamne, ea miresele, și se bagă în lăuntru, și se roagă de mulțime, adevă de cuseri, care erau în lăuntru, că ea mai nainte de-a merge la cununie, ar voi să spună o poveste a unei fete, toți strigară că voiesc s'audă.

Atunci fata își spune povestea ei cum a umblat pe la hoști, și ca semn de încredere arată degetul cel tăiat cu inelul, care l-au fost tăiat hoșii, și ea lau luat când a fost ascunsă în camera morților.

Când arată degetul, atunci toți hoșii umblau să-și caute armele, dar și geandarmii au intrat în lăuntru în casă, alții au sărit pe ferestri afară, dară și aceia fură prinși de cătane, ba pe toți 24 cu lăutași cu tot și i-au dus în temniță.

Fata căpătă o cinstă mare dela împărăție, apoi s'a măritat după un domn mare, și ei și azi trăiesc, de n'au murit

Stefan Bedelean,
învățător.

S'a dat o masă elegantă! A vorbit ridicând pocălnul M. Jurma apreciind afabilitatea care adese intrunește preoțimea-învățătorimea în casa dlui Rosa. A mai vorbit Alex. Jucu din Rachita ear dl Rosa la toți li-a mulțumit.

Demarcat e robirea M. O. D. Ioan Căpitan, inspectorul care a accentuat concordia bună ce este între preoțimea din ecest cere! *Oaspele din departe.*

Cuvești, la 28 Maiu v. 1902

Dare de seamă, mulțumită publică și invitare.

Subscrisul prin aceasta Vin a aduce la cunoștința On. publică că la Concertul ținut Marți în 23 Aprilie v. a. c. (Sân-Georgiu) de Corul vocal rom. gr.-ort. din loc — în localul propriu de producțiunii din centrul comunei, — au încurs la casă cor. 54. 30. ear ulterior au mai intrat 10 cor, de tot: 64, 30 cor. cari bani se folosesc spre acoperirea speselor și aranjarea localului de producțiunii.

Suprasolviri la casă au intrat dela următorii d-ni: Nicolae Dabu pădurar în Buchberg 1 cor. Vasilie Iorgovici pădurar 2 cor. Ioan Covaci pădurar în loc 3 cor. Ignat Stenger comerciant 1 cor. oferte dela d-nii Corneliu Iorgovici notar în loc 2 cor., Iosif Iorgoviciu, preot 2.40 cor. Corul vocal din Iezvin 3 cor. Filip Vuia, preot în Aga 2 cor. Taxe de membrii: dela dl Moise Avramescu învățător pensionat în Lipova 5 cor. In numele Corului prin aceasta li-se aduce sus numiților domni mulțumită publică; ear pronia cerească le întoarce înmiit denarul spre acest scop cultural național.

Cu o cale tot din Cuvești se publică următoarea:

Invitare! Corul vocal rom. gr.-ort. din Cuvești (Kovesd) Vă invită cu onoare la Concertul împreunat cu teatru și dans ce-l va da în Lunea Rusaliilor — 3/16 Iunie 1902 — în localul propriu a societății din centrul comunei, pe lângă un program destul de vast cu o piesă teatrală, 4 cântece naționale în quartet, 2 declamațiuni și jocurile „Bătuta și Călușerul“.

Incepul la 8 ore seara. Joc popular va fi și d. m. Intrarea de persoană în despărț. I. 40 cr. în desp. II. 20 cr. Venitul e destinat pentru acoperirea speselor avute și avende cu localul.

Taxe de membrii à 10 și 6 cor. oferte și suprasolviri, trimise la adresa Zaharie Jichiciu cassar în Kovesd p. Aga, se primesc cu mulțumită și se cuitează public. Oa. public care are voe să ia parte la Concert prin aceasta se consideră de invitat.

*Georgiu Tomi,
Inv. dirigent.*

PARTEA ECONOMICĂ.

LEGUMERITUL.

— Disertație populară —

De
George Malcan, învățător.
(Urmare.)

Reguli generale pentru grijirea legumilor și prăsierea sămânțelor!

Ca legumile sămăntate ori răsădite să se poată desvolta cum se cade și ca și nouă să ne fie de folos trebuie dela început să grijim de următoarele: pământul să fie bun, bine lucrat, cele răsădite ori răsărite des le rărim, plivim și săpăm ori de câte ori cere trebuința totdeauna însă în urma unei ploii. Legumilor cărora trebuie pus pe rădăcini pământ, o facem aceasta peste vară de 2—3 ori. Pe timp secetos udăm, totdeauna cu apă stătută, apa de ploae păstrată spre acest scop e cea mai bună. Vara udăm seara după apusul soarelui ear primăvara și toamna când e teamă de brumă udăm numai dimineața până nu răsare soarele. In casuri când pământul ar fi mai sêrac

în materi nutritoare, în apa de udat amestecăm urină (must de gunoii) găinaț de galițe s. a.

Dacă în grădina de legumi s'au încuibat, furnicii, soboli amide (moli de varză) și alte asemenea insecte stricacioase îngrabă trebuie scirpitate.

Contra furnicilor, turnăm peste locul unde sunt ele, apa feartă cu peatra acră (la 2 litre apa cam 1 kgr. peatra acră). Contra sobolilor și omidelor aducem din pădure un mușunoi cu furnici de pădure (mari) și le drepțăm în grădina. Aceste ucid tot ce le iese înainte și apoi să duc fără a face pagubă, ear băgate pe gaura sobolului îl gonese pe acesta din grădina. Contra sobolilor mai putem pune în gaura lor și o sdranță moiată în gaz.

Pentru ca să nu fim siliți a da banii în tot anul pe sămânțe, e bine a ni-le prăsi noi, cu atât mai vèrtos că noi știm ce soi prăsim.

Spre acest scop alegem legumele cele mai frumoase, pe cari peste iarna le păstrăm bine în privința cu rădăcinile în pământ.

Primăvara le sădim în grădina în pământ bun și în fața soarelui. Crescând punem lângă ele parișori. La care sunt mai multe cotoarele pe cele slăbuțe le înlăturăm, lăsând numai unul puternic care produce sămânță bine dezvoltată. Decât sămânța multă și seacă mai bine puțină și bună!

Sămânțele le culegem îndată ce sunt coapte și curățindu-le de gozuri, pleavă și alte uriciuni le așezăm spre păstrare la loc svântat în săculețe pe cari însemnăm felul sămânțelor.

Sămânțele păstrate bine își păstrează puterea de încolțire mai mulți ani. Morcovii și zelerul vre-o 4 ani, varza sălata, ridichile, mazărea, fasolea, sfecele, chiar și 5 ani, ear crastaveți 6 ani.

(Va urma.)

Sfaturi practice.

Aveți furnici în casă? Pune-ți în acel loc un burete jilav presărat cu zahar așezat pe scândurice. După ce s'a umplut de furnici, puneți-l într'un vas și îl opăriți cu apă feartă.

Vreți să păstrați untul timp îndelungat în stare proaspătă? Spălați-l frumos puneți-l în oale potrivite și astupându-le bine ca să nu resuie, ferbeți într'o căldare cu apă, până ce dă în clocote. După ce s'a răcit apa, luați oalele și le așezați spre păstrare la loc svântat. In chipul acesta stă și o jumătate de an proaspăt.

S'a rincezit cumva untul? Spălați-l bine, bine, tăiați-l în felioare subțirele pe cari le puneți într'un vas curat. Turnați peste ele puțin lapte dulce (proaspăt) și bateți (frecăți) mereu cu o lingură. — Scurgeți apoi laptele și untul va rămânea proaspăt, ca făcut de curând.

Ai carne acum vara și vreți să o poți păstra mai mult timp? Tăe-o bucățele, sare-le bine în el și de aspra drept acoperământ după ce ai pus pânză, (cârpa) pune un așternut de cărbuni pisați mărunt în grosime de vre-o 3 degete ca să nu poată străbate aerul.

Petreceri.

Reuniunea rom. de cânt. și musică din Reșița-Montană arangiază Duminecă, la sf. Rusaliu, în 15 Iunie 1902 n. în localitățile „Casinei române“ o producțiune teatrală musicală.

PROGRAMA:

I. „Cornul fermecător“, basm în 4 acte, trad. E. Biju. Persoanele: Nistor, păstor dl Ioan Băiaș. Florica, sora lui

d-șoara Silvia Băiaș. Regele piticilor, Petru Bernau. Aurul, Aurelia Băiaș. Argintul, Sofia Curescu. Diamantul, Maria Marișescu. Medicul, Maria Todor. Croitorul, Elisaveta Giurchița. Ionel, portarul, Aurelia Perian. Un spirit, Reghina Ursu, în serviciul regelui. Un călător, dl Mihail Moise. Ruja d-șoara Ruja Căran. Anica d-șoara Sofia Perjol. Sofoara d-șoara Sofia Baltezan, țrance. Ghiță, Cornel Gerdanovici. Petruț, Valeriu Jian, doi băieți ștregari. Matei, cărbunar, dl Ilie Bernau. Mărioara, soția lui, d-șoara Valeria Costian, gnomi, spirite și copii. Actul I și III se petrece în lumea de jos, ear act. al II și al IV în lumea de sus.

II. a) „Imn de serbare“ de Podolean, cor mixt. b) „Din șezătoare“ de Vidu, cor mixt cu soli. c) „Marșul Dorobanților“, de I. St. Paulian, cu acompaniament de orchestra. După producțiune dans. Incepul la 8 ore seara. Prețul de intrare: Rangul I. 1 cor. 60 fil.; Rang. II. 1 cor. 40 fil.; Rang. III. 1 cor. 20 fil. Locul de stat, de persoană 80 fil. Intrare gratuită au numai d-șoarele cântărețe. Suprasolvirile se cuitează publice.

— Corul vocal rom. gr.-ort. din Cuvești (Kovesd) protopresbiteratul Lipovei, invită la concertul împreunat cu teatru și dans ce-l va da în Lunea Rusaliilor, 3/16 Iunie 1902, în localul societății din centrul comunei. Incepul la 8 ore seara. Prețul de intrare: în despărțământul I 40 cr. de persoană, în despărțământul II 20 cr. de persoană. Joc va fi și după amiază. Venitul e destinat pentru spesele avute cu localul. Taxe de membrii à 10 și 6 cor. Oferte și suprasolviri, la adresa: Z. Jichici, cassar se primesc cu mulțumită și cuitează public.

PROGRAMUL:

„Săpătorul de bani“, piesă teatrală, de Ant. Pop. Persoanele: Stefan, țera. avut, I. Boldurean. Anuța, soția lui, Floarea Ianoș n. Tomi. Jidanul Lipitoare, Păcală. Vas. Jichici. Servitorul, G. Vrancea. Cortina. Musica.

Concertul: „Călcă Române“, quartet. „Asinul, cu 3 proprietari“, decl. „Murș, Murș“, quartet. „Moțul la drum“, quartet. „Sasul și boii“, decl. „Fost-ai lele“ quartet.

NB. Mai târziu se vor executa jocurile: „Bătuta și Călușerul“.

— Reuniunea de cântări și musică gr.-ort. română din Varadia invită la concertul împreunat cu teatru și petrecere de dans, în „Ospătăria mare din Varadia“ la 2/15 Iunie 1902, adevă în „Dumineca Rusaliilor“. Prețul de intrare: Locul de șezut I. cor. 2; loc II. cor. 1.40; loc III. cor. 1; loc de stat 50 bani. Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului reuniunii. Contribuirile benevole se primesc cu mulțumită și se vor chita publice. Incepul la 8 ore seara.

PROGRAMA:

I. Concertul. „Moto“, cor bărb. „Brumărelul“, cor mixt cu soli și acomp. de piano de Mureșanu. „Candidatul Linte“, cor bărb. de C. G. Porumbescu sau „Rigurosul teologilor“, comedie în 2 scene cu o uvertură și un finale pentru 2 cor. Soli și acomp. de piano. Persoanele: I. Candidatul Linte, Tenor I. C. Novacescu. II. Corul preoților. Soli: a) Proistosul Popa Tanda, Bass II J. Jura. b) Popa Manda, Tenor II T. Vuia. c) Popa Făsulă, Bass I, V. Caiman. d) Popa Barabula Tenor I, J. Krempelhoff. III. Corul teologilor. Ambele cântări sunt acompaniate de pianista: d-șoara Livia Mioc.

II. Teatru. „Întoarcerea cocoanelor Costică din Paris“, comedie vodevil în 2 acte de Ioan P. Bancov, executat de membrii reuniunii.

III. Dans.

— Corul plugarilor gr.-ort. rom. din Cenadul-sêrbesc sub conducerea învățătoru-

lui D. Bozianu, arangiază în ziua I. de Rusaliu, în 15 Iunie a. c. în sala dela casa de păstrare, un concert, precedat de piesa teatrală: „Florica lui Ioanaș“, piesă populară în X. acte urmat de petrecere cu joc. Incepul la 8 ore seara. Prețul intrării loc I. 1 cor. 40 fil., loc II. 1 cor., loc III. 50 fil. Venitul curat este menit pentru fondul corului. Intre pause se vor juca „Bătuta și Călușerul. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale jurnalistică. Oferte marinimoase se spedează M. On. Domn Terentiu Oprean, paroch gr.-ort. rom. ca președ. com.

PROGRAMA:

I. Piesa teatrală „Florica lui Ioanaș“. Persoanele: Nițu lui Gligor, ciobanul din Ardeal, Lazar Boldovici. Florica lui Ioanaș din Valeni, Rocsa Muntean. Gligor cătana, George Pescari. Toma lui Vasilie, Filip Dogogie. Popa, Vasilie Suciu. Fibirău, Lazar Crăciun. Nicolae, jurat, Ioan Damian. Stefan, jurat, Nicolae Radu. George, reprezentant, Ion Nicolaș. Valerie, reprezentant, Antoniu Grozav. Todor, Mircea Perianu. Achim, Savu Perianu. Petru, Nicolae Vingan. Cnstantin, Gavriil Vingan. Pantilie, Todor Perian, ortaci lui Nițu. Voichița, Saveta Nicolaș. Anuța, Catița Radu. Mărioara, Ana Boldovici, ortacele Floricelei.

II. Concertul. „Brul popilor“, de I. Vidu, sextet cor mixt. „Statornicia în credință“, declamată de Petru Lipovan, corist. „De ce eşti depărțat“, de Martner quart. cor bărb. „Moș Martin“, poezie, de I. Grorescu, pred. de Ilie Oprean, corist. „Zorile“, quart. cor bărb. „Cantonetă comică“, Angelușă, de V. Alexandri, predată de Jovan Dogogie, corist.

III. „Bătuta și Călușerul.“

Convocare.

Conform șului 23 din statute să convocă învățătorimea gr.-ort. română din despărțământul prot. B.-Comlos la adunarea generală a despărțământului, care se va ține la 9/22 Iunie 1902. în Toracul-Mare la școala inv. Petru Avramușiu.

PROGRAM.

1. dimineața la orele, participare la serviciul Dumnezeesc împreunat cu chemarea Duhului Sfânt.
2. Deschiderea adunării prin presidiu.
3. Constatarea prezențelor.
4. Raportul biroului, cassarului și a bibliotecarului.
5. Prelegere practică despre „Formațiunile pământului de inv. Nicola u Onciu.
6. Prelegere practică despre „Corpul omului“ de inv. Iuliu Rașă.
7. Prelegere practică despre „Pronume“ de inv. Petru Avramușiu.
8. Reflecțiuni asupra prelegerilor ținute.
9. Propuneri și interpelări.
10. Fixarea proximei adu nări.
11. Încheierea adunării.

B.-Comlos, la 19 Maiu (1 Iunie) 1902
Atanasiu Lipovan, V. Miu Iescu,
notar. p. presb. și școlar. și pres. rez.

Avis. Domni învățător, pr acum și alți stimați Domni din părțile nordice a le tratului B. Comlos, cari doresc a lua parte la adunarea generală a inv. gr.-ort. rom. din despărțământul prot. B.-Comlos care se va ține în Toracul-Mare la 9/22 Iunie a. c. sunt rugați a se orienta în privința călătoriei astfel.

Sâmbătă în 8/21 Iunie la orele 10 38 a. m. plecăm cu trenul din Sza miclăuș mare spre Vâlcani, de unde apoi la orele 12 cu acceleratul călătorim până la Zombola iară de aicea la orele 2.50 plecăm spre Béga-Sz.-György, unde vom prîni trăsuri pentru a călători la Toracul-mare.

Nereu, la 26 Maiu 1902.

Petru Băian,
r. președintele rez.

Convenirea socială de aseară.

Aseară membrii societății aradane, precum și oaspeții din provincie sosiți să vadă alegerea de episcop, s'au întrunit în sala dela „Vas“ la masă comună. Sala era literalmente plină și intrarea nou alesului episcop V. Mangra a fost primită cu entuziasme aclamări. Ilustritatea Sa a stat însă între noi numai până la orele 9, când a plecat din oraș.

Seria toastelor a început-o publicistul din Budapesta *Solyomossy Elek*, care într'un toast măiestru a arătat importanța politică a necesității ca neamul maghiar și cel român, icuit între Slavi și Germani, să trăiască în deplină înțelegere. A ridicat paharul în onoarea lui V. Mangra, bărbatul cu atâta calitate înzestrat, cărui îi dorește viață lungă, ca ajungând în scaunul episcopesc, să i-se deschidă un teren tot mai larg pentru realizarea idealului său politic, care este cultivarea bunelor rapoarte între cetățeni aceiași stat.

Dr. N. Oncu ridică și d-sa un toast pentru nou alesul episcop și în același timp răspunde călduros dlui *Solyomossy Elek*, arătând cum Românii întotdeauna au fost buni patrioți, dar din nefericire în opinia publică maghiară pe informațiuni unilaterale se formase un curent nefavorabil, nutrit poate de cei ce pescuiesc în apă tulbură.

V. Goldiș ține un toast entusiast pentru Dr. George Popa, care a dat în cursul acestor zile o pildă atât de înălțătoare de cum trebuie să cugete și să făptuiască un bărbat și Român de caracter.

Au mai ținut vorbiri entuziaste Dr. I. Suciu, zugrăvind felul și ținta luptelor purtate în Arad, G. Sârb pentru cărmăciul luptelor, Dr. Oncu, Oncu pentru soldații cei harnici, Russu Șirianu pentru bătrînul D. Negrean din Beiuș, rugând pe dl G. Cosma să-i transmită în persoană urările noastre de bine; V. Goldiș și Dr. Suciu pentru fruntașul din tinera generație, Dr. A. Vlad, care a răspuns apoi prin cuvinte însuflețite arătând bucuria ce a simțit în fața înălțătoarei învingere de azi; Al. Munteanu a toastat pentru aprigul luptător Dr. I. Suciu, G. Sârb pentru damele române.

Bătrînii au plecat apoi pe la orele 11, după care tinerii au improvisat dans. S'a petrecut cu multă veselie până pe la orele 2 după miezul nopții.

Intre damele de față am însemnat numele d-nei Doge cu fiicele (Lipova) d-na Feier din Boroș-Ineu, d-na Vuia cu fiicele (Arad), d-na Lucreția Russu Șirianu, d-na Ispravnic (Arad), d-na Cornelia Popa (Arad); d-na Anuța Givulescu (Curtici), d-na Bodea (Buteni), d-na Nicorescu (Arad), d-soarele Cornelia Mușiu, Hortense și Tulia Bogdan, Hortense Miclea și Florica Ciogariu.

NOUTĂȚI.

ARAD, 13 Iunie n. 1902.

Știri personale Cea mai mare parte a deputaților sinodali au plecat încă ieri din Arad. Cu trenul de azi dimineață au plecat d-nii P. Pap, Dr. G. Cosma, V. Tomici, Aurel Petrovici, P. Miulescu, G. Sârb și Dr. C. Ardeleanu.

Emigrare din Zemplén. După cum se știe din comitatul Zemplén, emigrarea a luat măsuri uimitoare. După o relație oficioasă în Aprilie au emigrat la America 905, în Maiu 1086 de locuitori din comitatul Zemplén.

Sinucidere. Din Bocseg se scriu amănunte despre o tragedie senzațională. Soția notarului Schweger Lejos, ales și înțirrit nu de mult, s'a sinucis, dimpreună cu scriitorul soțului ei, Hauser Sándor, care deși era logodit cu o d-soară, se îndrăgostise de soția șefului său. Doamna Schweger era de 35 ani, tînărul ei amoretz de 28 ani. S'au împușcat cu același revolver.

Hymen. Dl Dr. Ioan Ciordăș, avocat, își va sârba la 30 Iunie n. cununia sa cu gingașa d-soară Viora Ignat din Beiuș.

Multe felicitări!

Condamnare. Curtea de apel secția III. a pronunțat Luna sentința în procesul falsificatorilor bilețului de 100 lei al Băncii naționale. Curtea a respins apelul. Rămân deci condamnați: Max Ressel și Minea Iliescu la câte 7 ani închisoare; Firtz Badjon, la 5 ani; Alexe Sulică și Cornel Lukiric la o lună și toți solidari la 50000 lei deapăgubiri către Banca Națională.

Petrecere. Corul bisericesc gr.-orf. român din Igris, invitat la concertul, urmat cu petrecere de joc, ce se va aranja a doua zi de Rusali, 3/16 Iunie a. c. în curtea școlii române din loc, sub conducerea învățătorului Petru Asslein. În pusa se vor prezenta jocurile „Bătuta și Călușerul”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare de persoană: loc I. 1 cor. 20 fil., loc II. 80 fil., loc de stat 50 fil. Venitul curat este destinat pe seama fondului corului bisericesc. Suprasolviurile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale publică.

Dl Petre V. Boneff, jurnalist bulgar, face un voiaj pe jos împrejurul pământului, timp de 15 ani. Scopul călătoriei e studierea popoarelor, înosebi a celor din Asia, Africa și Australia. Fiind în posesiunea de documente și scrisori de recomandare date de guvernul bulgar, precum și de reprezentanții Angliei, Francei și Austriei din Sofia, călătorina fără mijloace, contează pe vânzarea unor cărți postale. Când îi se va prezenta, Românii să-l ajute și ei!

Cel mai bătrân astronom. Luni și-a serbat a nouă-zecea aniversare a zilei natale un vestit astronom german: Ioan Gottfried Galle, de numele cărui sunt legate câteva descoperiri de astri până atunci necunoscute. Bătrînul savant se ocupă cu scrutarea cerului deja dela anul 1835. În 1845 Leverrier l'a rugat să-l ajute să afle un planet dincolo de Krania, de-oare-ce el, Leverrier, pe baza calculărilor matematice e convins că negreșit trebuie să fie acolo încă un planet. Pentru această scrutare locul cel mai potrivit era Berlinul. Galle a primit epistola lui Leverrier în 23 Septembrie 1845 și încă în noaptea zilei aceleia a făcut observații de comparare între cerul și o fotografie luată după cerul instalat. Și în adevăr a descoperit o stelută de rangul al optules, care la locul respectiv al fotografiei nu era. A statorit după aceea, că steluta aceasta e planeta lui Leverrier: Neptunul. Dar' și înainte de această descoperire și făcuse cunoscut numele prin descoperirea a trei comete. Meritul principal însă pentru știința astronomică și l'a câștigat Galle, că a statorit paralaxa soarelui și a studiat și aflat natura meteorilor și bolizilor. Tot Galle a făcut și descoperirea că Saturn are și un inel întunecat, unul însă s'au încercat mai târziu să-l dispute această glorie. — Bătrînul astronom e director al institutului de astronomie din Bresslau încă dela anul 1851.

Regatul femeii. — În Rusia e un mic district, numit Resjtiowschtschina, în care emancipățiunea femeii a ajuns la cel mare grad. Districtul se compune din șapte sate și fiecare a administrat de un fel de primăreasă, și toate șapte sunt puse sub președinția supremă a unei femei. Fiecare post important, în magistratură, în poliție, în cler și în advocatură e ocupat de femei. Sunt femei la direcțiunea oficiilor poștale, în capul agențiilor, în edilitatea publică și în principalele magazine.

Pentru condolențele, ce ni-s'au exprimat din incidentul mutării la cele vecine a neuitatei noastre soții și mame iubite,

SILVIA,

precum și pentru onorurile din armă, ce'i s'au dat prin participare la înmormântare și prin cununile oferite, rugăm pe toți p. t. prieteni și cunoscuți, din apropiere și depărtare, să primească pe această cale adânc simțita noastră mulțumită,

Sibiu, 11 Iunie 1902.

D. D. P. Barcianu, și familia.

Convocare.

În sensul §-lui 41 din statute convocăm adunarea cercuală a despărțământului Torac al „Asociațiunii pentru literatura și cultura populară română” pe 9/22 Iunie a. c. la 8 ore p. m. în comuna Toracul-Mare.

Obiectele adunării:

- 1). Deschiderea adunării prin președinte.
  - 2). Raportul Direcțiunii.
  - 3). Raportul casierului.
  - 4). Eventuale disertațiuni, cari au să fie insinuate președintelui înainte de adunare.
  - 5). Alegerea unei comisii pentru a-avizarea membrilor noi.
  - 6). Alegerea unui membru în comitet în locul repozatului Ioșif Secoșanu, preot în Toracul-Mare.
  - 7). Alegerea a 2 delegați pentru adunarea generală a Asociațiunii.
  - 8). Propuneri.
  - 9). Închiderea adunării cercuale.
- Toracul-Mic, la 26 Maiu (8 Iunie) 1902.
- V. Petrovici, Lulu Kașă,
director. secretar.

Rugăm respectuos pe cei-ce ne datorează pentru foaie să binevoiască numai decât a-și achita abonamentul. Noi am așteptat destul; e rindul acum ca și cei cărora le-am creditat să-și facă datoria. Administrațiunea.

ULTIME ȘTIRI.

Principele Bulgariei la Țarul.

Peterburg, 11 Iunie. Ferdinand principele Bulgariei a sosit azi din Peterhof cu soția sa pe iacul Alexandria și imediat s'a dus la biserica San Petru.

Petersburg, 11 Iunie. Ferdinand, principele Bulgariei, azi înainte de amiază, a fost de față la parastasul ce s'a ținut pentru Țarul Alexandru I și II. Pe urmă principele și ministrii au depus pe mormântul lui Alexandru II o coroană de laur de argint, iar pe mormântul Țarului Alexandru III, și pe al marelui duce George Alexandrovici, au depus coroane de flori naturale. La mormântul Țarului Alexandru II, principele a șoptit o rugăciune. Pe urmă regele Ferdinand a vizitat pe membrii familiei Țarului, și pe marii deputați ai marilor puteri. La orele unu a fost dejun la reprezentantul diplomatic Stancev, la care au luat parte toți ministrii, mulți demnitari și suita regelui. Regele a ridicat un toast pentru marea ducesă Tașiana Nicolaeve, a cărei zi de naștere se serba azi. Contele Ignatiev adjunct, a goit paharul în sănătatea principelui. După dejun regele a primit pe deputații orașului pe cari i-au condus primarul. Primarul a ținut un discurs și i-a predat un prea frumos pocal rusec pentru prințul Boris. Principele a mulțumit și seara la orele 6 s'a reîntors în Peterhof, unde seara la orele șase a fost prânz de gală în onoarea lui.

Declarațiunea noului cabinet francez.

Paris, 12 Iunie. Camera deputaților. Președintele consiliului, dl Combes, dă cetire declarațiunii ministeriale, făcând apel la majoritate de a duce la capăt opera de apărare și de acțiune republicană. Guvernul va ști să țină de o parte armata — ferită de sub influența unei politici, care se supune la vinovate sugestii. Tot deodată va împiedeca ori-ce încercări de a se confunda cauza bisericeii catolice cu aceea a congregațiilor.

În ce privește alianța franco-rusă, președintele consiliului spune că noul cabinet va urma aceeași politică ca și ministerul precedent, de oare-ce atât Franța cât și Rusia apreciază deopotrivă acțiunea bine-făcătoare a acestei alianțe, în care opiniunea universală vede garanția esențială a echilibrului din lume.

De asemenea, guvernul va considera ca o datorie de a menține și de a cultiva relațiunile și prieteniile, pe cari le înlesnesc comunitatea de origină, vecinătatea, similitudinea instituțiilor și același trecut istoric, cu respectarea drepturilor celorlalți. (Vî aplause).

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Compactor român în Arad.

Subscrisul Imi iau voe a aduce la cunoștința onor. public român, că reîntors din străinătate m'am stabilit în Arad, strada bisericeii (Templom-utca) nr. 7, unde mi-am deschis un

Atelier de compactorie modernă,

aranjat cu mașinile cele mai noue și mai perfecționate, sunt în plăcută noștie a efectul ori-ce lucrări atingătoare în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine legături de lux. Asemenea pentru legături de protocoale, pentru cancelarie, cărți bisericești, cărți de rugăciuni pentru preoți onorați domni preoți, în tomuri singuratică ori în partii de ori-ce mărime, pe lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt și ieftin.

În speranță, că onor. public român Imi va oferi binevoitorul concurs, român

684 12— Cu distinsă stimă
Iustin Ardelean,
compactior.

Radu Ursu

recomandă publicului român din loc și provincie atelierul de 697 12—

tuns, ras și fresat

și ori-ce alte servicii sanitare permise de lege aparținătoare la acest ram de industrie. Înosebi recomandă onoratei preoțim cunoștințele sale speciale întru dresura rituală a părului, mustețelor și a bărbii se află în strada Deak-Ference (Hotel „Vass”) serviciu prompt cu comoditate și gust. Afară de aceasta recomandă magazinul său de pudră, săpun și diferite soiuri de parfumării.

Scăparea familiei.

Inscripțiunea de sus într'adevăr o merită „Picăturile rusești” ce se preparază în farmacia dlui Vasilie Mijinescu din Melenceze.

Ele sunt un mijloc nelintrecut și excelent contra durerilor interne, de stomac, mistuire, materiță și intestine.

În timpul cel mai scurt dispar durerile amintite; lucră într'un mod binefăcător contra sgârșiturilor, venturilor (colici) și diaree; delătură greața și neplăcerile provenite în urma stricării stomacului și din raceală; liniștește greața și face apetit; delătură respirațiunea grea, în lipsă extremă potolește tusa și ajută la defacerea flegmei; pusă pe puțină vată la dinții găurești ușurează durerea.

704 18—20

Prețul 1 cor. 60 bani, (80 cruceri).

Dacă se trimite înainte 2 cor., medicamentul se expediază francat.

„Picăturile rusești” veritabile se pot căpăta numai în farmacia d-lui Vasilie Mijinescu în Melenceze, (comitatul Torontal).

Căile ferate Ungare.

Mersul trenurilor.

În vigoare dela 1 Maiu 1902.

Pleacă din Arad: Sosește la Arad:

Spre Budapesta.		Dela Budapesta.	
De persoane	5 10	Dela Szolnok mixt	9 10
Accelerat	8 18	Accelerat	11 51
De persoane	11 20	De persoane	3 32
Accelerat	4 21	Accelerat	7 11
Mixt	4 45	De persoane	9 00
De persoane	9 35	De persoane	6 05
Spre Ardeal.		Dinspre Ardeal.	
Accelerat	12 11	Dela Soborșin de	6 59
De persoane până		persoane	6 59
la Soborșin	2 04	Accelerat	8 08
De persoane	4 07	De persoane	10 50
Accelerat	7 18	De persoane	4 06
Mixt până la		Dela Radna accel.	2 35
Radna	6 35	Mixt	8 57
De persoane	6 35	Mixt dela Radna	8 18
Spre Seghedin.		Dela Seghedin.	
Mixt	7 10	De persoane	8 35
De persoane	4 11	Mixt	7 08
Spre Timișoara.		Dela Timișoara.	
De persoane	6 15	Mixt	10 43
De persoana	11 56	De persoane	3 44
Mixt	5 00	De persoane	10 59
Spre Brad.		Dela Brad.	
De persoane	6 25	De persoane dela	8 03
Mixt	12 08	Gurahonț-Iosăș.	8 03
De persoane până la		Mixt	11 00
Gurahonț-Iosăș.	4 30	De persoane	6 56

NOTA. Cătrele grase de lângă ore însemnează răpșea.

A apărut:

STROPI DE RÓUĂ

DE
ELENA DIN ARDEAL.

Prețul 1 cor. plus 3 fl. porto.

Se află de vânzare la Administrația ziarului „Tribuna Poporului“.

Asigurați: viață, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad
A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALĂ SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobilă, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, recvisite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăs, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeț, nutrefur, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercușele mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

423 —85

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(NAGYSZEBENI FÖLDHITELINTÉZET.)

Pe lângă condițiunile cele mai avantajoase dăm împrumuturi ipotecare

cu amortisare pe 30 1/2, 38 și 40 1/2 ani în rate de jumătate de an, în cari se cuprinde plățirea atât a cametei, cât și a capitalului.

Împrumuturile se plătesc cu bani gata în valoarea nominală a scrisurilor ipotecare.

Arangarea împrumuturilor o efectuează încredințatul nostru

Szücs F. Vilmos în Arad

care poate da totodată toate deslușirile.

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(Nagyszebeni Földhitelintézet.)

Provocându-mă la anunțul de sus, rog onor. public doritor de împrumuturi ipotecare, ca și pân'acum și de-acum să se adreseze cu încredere la mine cu afacerile sale; principiul meu a fost și rămâne același, ca să prestez publicului în todeauna un serviciu solid.

Spesele de întabulare la dorință le anticipez; onorariul meu urmează ulterior.

Cu stimă:

Szücs F. Vilmos

Institut de credit pe imobile și pământuri

în Arad, Piața Boros Béni nr. 22 (Casa Spielmann)

(Etagiu I.)

784 2—

Pentru Busalii

recomandăm atențiunei cetitorilor nostri

Marea Prăvălie PORTER VILMOS

ARAD, Piața Libertății (Szabadság-tér).

UN ISVOR FOARTE IMPOSANT DE CUMPĂRĂRI:

Ghete, Pălării, Cămăși.

Articole de modă pentru dame, umbrele, cravate, cadouri pentru sărbători.

Cea mai mare întreprindere din provincă de felul acesta în Ungaria.

749 10—